

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Virgo sanctissima Deipara præ aliis puris creaturis Deum in se excepit, atque ad homines detulit, eique maxime vicina fuit, tum ante Christi Incarnationem, tum præcipue in ipsa Incarnatione, cum ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

zamen sine meritis Christi, idem de carne Virginis ab omni fomine ab initio liberata dicitur: nec est idem de perfectione gloriæ, quæ spectat ad terminum, in quo primus omnium Christus in anima, & corpore constitui debuit. hæc autem fomitis extinctio est perfectio accommodata viatorum, atque ad eam communicabilis.

DVBITATIVNCVLA, AN DEIPARA IUSTITIAM ORIGINALIEM HABUERIT.

Nam Dei para habuerit iustitiam originale Suarez.

VLTERIUS quærat quispiam, num fomes in Virgine fuerit extinctus per donum iustitiæ originalis hoc autem petit quæstio illa, num Virgini in sua immaculata Conceptione tributa fuerit iustitia originalis, de quo agit Suarez disp. 4. Sect. 6. & Barada libr. 6. cap. 3. & citant nonnullos graves auctores, quorum aliqui solum indicant alii expressè sentiunt, Virgine habuisse iustitiam originalem.

Ad quod breviter dico. Iustitiæ originalis tres fuisse effectus ex D. Thom. 1. par. quæst. 95. artic. 1. v. scilicet per eam ratio subdatur Deo, rationi autem vires inferiores, & corpus animæ. Virgini verò datum fuit donum originalis iustitiæ, non ex vi suæ originis, sed ex singulari privilegio quo ad præcipuos, & quasi formales effectus eius, qui sunt, subdere rationem Deo, & potentias inferiores rationi atque ita per hoc donum fomes extinctus fuit. Quantum vero ad mortem, & similes poenaltates, quæ de se non inclinant ad malum, quas etiam Christus assumpsit, ut docet D. Thom. quæst. 27. artic. 3. ad 2. has Virgo habuit, ut filio esset similis, & ne caret magno merito ex eandem perfectione, ut pluribus explicat Suarez. Atque hæc dicta sunt de Virginis stabili in Deo similitate.

VIRGO SANCTISSIMA DEIPARA PRÆ ALIIS PVRI creaturis Deum in se excepit, atque ad homines detulit, eique maximè vicina fuit, tum ante Christi incarnationem, tum præcipuè in ipsa incarnatione, cum ex ea Christus Dominus corpus suum, quod in cruce pro nobis est immolatum, & in sanctissima Eucharistia nobis exhibetur, suscepit.

CAPVT VIII.

SVMMARIVM.

Deipara sanctitas ante Christi Incarnationem, & quomodo Deo ex voto consecrata fuit in templo num 6

Deipara cum Christo vicinitas in Incarnatione, & de mirabili mysterio Incarnationis numero 13.

Christi humanitas sacratissima vestimenti metaphorâ significatur.

Corpus Christi quod in Eucharistia exhibetur, in Incarnatione ex Deipara formatum numero 19.

S. Thom. Dionys.

TERTIA Thronorum Angelicorum ad materiales sedes (ut loquitur S. Thom. convenientia in eo posita est, teste Dionysio c. 7. cæl. hiera. & S. Thom. 1. part. quæst. 103. art. 5. ad 2. & art. 6. quia sedes suscepit sedentem, qui

in ea deferi potest, nihilque sedenti vicinior est sua sede: quod quidem in Thronis, qui sunt, tertius ordo supremæ hierarchiæ, ut explicant locis cit. Dionys. & S. Thom. reperitur. Hoc verò totum singulari ratione præ omnibus puris creaturis, quamvis Virgini Deiparæ inesse ita in confesso sit apud omnes, ut probatione non egeat; atque ad eam ex hac parte sedis Dei nomen illi singulari ratione iniecipit sit tribuendum: nihilominus tamen eadem hoc eximias Deiparæ laudes contineat, in eiusdem honorem in præsentia accuratè id mihi ostendendum existimavi. Pro eius declaratione illud præmitto; Thronos Angelicos ad eam familiariter ex Divo Tho. 1. part. quæst. 103. art. 6. suscipere Deum, ut in eis inhabitare dicatur immò hæc inhabitatio divina, ita in nomine Thronorum importatur, ut S. Thomas 1. part. quæst. 109. art. 1. ad 3. investigans rationem, quare cum demones de singulis ordinibus Angelorum, etiam Throno

S. Thom. Virgo habuit originale iustitiam, quo ad præcipuos effectus. S. Thom. S. Thom. Dionys. S. Thom. S. Thom. Cur dicitur Thronis nomen nunquam tribuitur. Thro

Thronorum ceciderint, nunquam tamen illis potest casum Thronorum nomen, sicut nec Seraphim, vel Dominationum, tribuatur: sed aliorum aliquorum tantum ordinum. (Nam Lucifer Ezech. 28. dicitur Cherub. quod à scientia deducitur, & ad Ephes. ult. Demones dicuntur, Principes, & Potestates; quæ nomina à Principatu, & potentia derivantur.) S. Thomas, inquam, ad hoc respondet: Quoniam in nominibus Seraphim, Thronorum, & Dominationum importantur ea, quæ opponuntur peccato; nomen enim Seraphim ab ardore charitatis, Thronorum verò ab inhabitatione diuina imponitur, nomen autem Dominationum quandam libertatem importat: ideo Angelis peccantibus, huiusmodi nomina non tribuuntur. hæc tenet ex D. Thoma. Ex quibus illud ad mores inferamus, nobis non magno opere gloriantium esse de scientia, cuius plenitudinem sonat nomen Cherubim: neque de potentia, ac fortitudine, vel super alios principatu, quæ omnia non tantum in sanctis Angelis, sed etiam in Dæmonibus reperiri possunt; & mulandam verò nobis esse charitatem, nec non Deum in nobis inhabitationem, & libertatem illam, qua teste Apostolo Galat. 4. Christus nos liberavit, quæ non nisi Sanctis Angelis conueniunt. his positis.

Galat. 4. Excipere in se Deum familiariter, sic ut inhabitet, eundemque præterea ad alios deferre, nec non Christo esse vicinum, B. Virgini præcipua quadam ratione præ omnibus conueniunt, quod sic ostendimus. In primis in Virgini anima per copiosiores gratias, quam in reliquis creaturis, quæ rationis participes sunt, Deus non solum familiarissimè est exceptus, verum etiam mansionem perpetuam fecit ab instanti eius conceptionis immaculatæ, & in eius postea utero ex ea carnem suscipiens, novem mensibus resedit Christus Dominus, in quo Colos. 2. Inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Præterea Apoc. 7. Agnus, qui Christus significabat, in medio huius Throni id est Deiparæ esse scribitur: ita ut Virgo ipsa, teste Ildelfonso serm. 2. de Assumpt. & S. Bernardino Senensi tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. verè dicere poterit illud Eccles. 24. Qui creauit me, requieuit in tabernaculo meo, quod idem teste Ildelfonso serm. 2. de Assumpt. cecidit David Psalm. 86. Homo natus est in eo, & ipse fundauit eum Altissimus, in Virgine porto inhabitauit Deus

absque ulla repugnantia, & contradictioe non modò voluntatis omnino Deo subiectæ, sed absque ulla, vel minima formis rebellionem ut capite præcedenti diximus. Ideo ex Andrea Creteni orat. de dormit. Virg. & Damasceno orat. 2. de Natiuit. Beatissima Virgo est mons Sion, mons coagulatus, mons pinguis, mons ille Psalm. 67. In quo beneplacitum est Deo habitare in eo, ideo Dominus habitabit in finem. Ideo Bernardus hom. 3. super Missus est: Ave, inquit, gratia plena, Dominus tecum, nec tantum Dominus filius tecum, quem carne tua inuicis, sed Dominus Spiritus sanctus, de quo concepit, & Dominus Pater, qui genuit, quem concepit, Pater (inquam) tecum, qui filium suum fecit & tuum. Filius tecum, qui ad eandem in te mirabile sacramentum, mirò modo, & sibi referat genitale secretum, & tibi seruat virginalè signaculum: Spiritus sanctus tecum, qui cum Patre, & filio Augustinus tuum sanctificauerunt, ita Bernardus. Et Augustinus serm. 14. de Natiuit. eleganter docet, quod famulatum magis esse cum Virgine sanctissima quam cum Angelis: Dixit, inquit, Angelus Maria, Dominus tecum, plus quam tecum, ita est gelio Dominus tecum, ut sis in corde suo, sit in utero tuo, adimpleat mentem tuam, adimpleat carnem tuam: Proceda formosus de utero tuo tanquam sponsus de thalamo suo: Procedat princeps ex Aula regali, ita ut virginitatem tuam non faciat violari. & D. Thomas opusc. 8. sanctissimam Deiparam Angelos in familiaritate diuina superare testatur: Et ideo (inquit S. Thomas) hoc designans Angelus dixit (Dominus tecum) quasi dicat, ideo exhibeo tibi reuerentiam, quia in familiarior es Deo quam ego: nam Dominus est tecum, Dominus (inquit) Pater cum eodem filio, quod nullus Angelus, nec aliqua creatura habuit, Luc. 1. Quod enim nascetur ex te sanctum vocabitur filius Dei: Deus filius in utero, Isai. 49. Exulta, & lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui sanctus Israël: Aliter ergo Dominus cum beata Virgine quam cum Angelo, quia cum ea, ut filius, tu Angelo ut Dominus: Dominus Spiritus sanctus, sicut in Templo, unde dicitur Templum Domini, Sacrarium Spiritus sancti, quia concepit de Spiritu sancto, Luc. 1. Spiritus sanctus superueniet in te, sic ergo familiarior est cum Deo Virgo quam Angelus, quia cum ipsa Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus Spiritus sanctus, scilicet tota Trinitas: unde cantatur de ea. Trinitas nobile vicinium, hæc S. Thomas.

Ezech. 28.
Ephes. ult.
Moralis animadversio.
Galat. 4.
In Virgine Deus per se in habitauit.
Coloss. 2.
Apoc. 7.
Ildelfonus & Bernardinus
Eccles. 24.
Psalm. 86.

Ad Creten.
Damasceno
Psalm. 67.
Bernardo
Augustinus
Virgo magis
quam Angelis
D. Thomas
Luc. 1.
Isai. 49.
Luc. 1.
Luc. 1.

Isai 6.

Chrysof.

Epiphani.

Method. B. Virgo est forceps calculi purificantis. Isai 6. Greg. Nicomed.

Theodora. Basilus. Cyrillus. Damasc.

3 Alij quoque Patres ex comparatione Seraphim duabus alis apud Isaiam cap. 6. faciem velantium, Deiparæ dignitatem, & cum Deo præ Angelis familiaritatem ostendunt, Chryostomus enim in sermone de beata Virgine: *Vs cognoscere, inquit, quanto Virgo hac præstantior sit celestibus potentij. Illa cum timore, & tremore assistunt faciem velantos suam. Hec humanum genus illi offeri, quem genuit: per hanc & peccatorum veniam consequimur.* ita Chryostomus. & Epiphanius sermone de Deipara, probans eam transcendere Seraphim, ac Cherubim: *Hec enim auertuntur, inquit, cum nequeam spiritalem ignem diuinitatis fixis oculis intueri; Hac autem aperta oculis fixè intuens incomprehensibilem, & somni expertem oculum Christi cum desisterio, & osculo salutabat: Exercentes Angelorum (qui sunt scabellum pedum Christi) proccidentes, nec videri possunt, nec contingere, hac verò labra labris coniungens incomprehensum salutabat. O Virgo incomprehensi mysterij ferens miraculum, quasi iam ter optata in orbi prædicasti; Virgo sublimior Angelis facta est, Superior ipsi Cherubim, & Seraphim, placens Christo Regi, à Deo in honore habita tanquam ancilla digna, & Mater, hæc Epiphanius.* Ideo Methodius oratione in hypapantem ad calculeum illum, seu carbonem ignitum, quo Isaiæ labia mundata sunt, spectans; quem unius de Seraphim non est ausus contingere, sed forcepe (Isaiæ 6. cap.) accedit de altari, sic ad Deiparam ait: *Tu purificantis carbonis forceps, & Georgius Nicomedienensis oratione de oblatione Deiparæ, de ipsa agens: Eam, inquit, forceps expressit Propheticus, qui carnem ferebat, & labra expurgabat, qua Seraphico custodiebatur, sic ille. Christus enim charitate ardens, purgationem peccatorum faciens, per calculeum illum adumbratur, ut docet Theodoretus in Isaiæ caput 6. & Basilus, & Cyrillus, & Damascenus oratione prima de Natiuitate; Carbo enim ignitus unionem Dei, qui per ignem significatur in humanitate, absque naturarum confusione ostendit. Christus autem (ait Cyrilus) est Agnus Dei, qui tollit peccatum mundi. & Damascenus loco citato Christum vocat diuinitatis carbonem: Quem, inquit, ut labia nostra tangeret, obsecrabat, ut hac ratione purgaret, ipsum cum Patre, ac Spiritu laudemus clamantes Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Sa-*

baach: licet autem Seraphim (inquit Theodoretus) omnium Angelorum sint supremi, neque tamen manu diuinum corpus attingunt, rem sanctiorem quarunt, forcepe accipiunt: At verò Christus Dominus à Deipara in suo virgineo utero exceptus ab ea tanquam forcepe immediatè ad nos purgandos delatus est. Propter hoc etiam ab Andrea Cretensi oratione de Annunciatione Virginis dicitur: *Salue Seraphica mystici antracis sibiula quod maximam eius cum Christo vicinitatem indicat.* 4 Deinde beata Virgo Deum non tantum excepit, sed etiam portauit, si enim iustis dicitur ab Apostolo. *Coniuncta. o. Glorificate, & portate Deum in corpore vestro,* quanto magis hoc Virgini conuenit, propter uberiorem eius præ reliquis gratiam, & quia singulariter de suis sanguinibus conceptum gestauit in utero, de qua in Euangelio extollens vocem illa mulier verè dixit Christo, *Beatus venter, qui te portauit,* quod Ecclesia idemdem repetit illis verbis, *Beata viscera Maria virginis, qua portauerunt aterni patris filium.* Ipsa toties infantem Christum in gremio fouit, in ulnis sacratissimis gestauit, cumque adhuc in utero existentem detulit in montana Judææ ad sanctificandum Joannem Baptistam: ejusdem Domini Præcursorum. Quare Hieronymus Epistola 7. *Sic Ioannes Baptista, inquit, ad introitum Maria exultauit, & iussit, Audiebat enim verba Domini per os Virginis personantis.* Ideo sanctus Gregorius Thaumaturgus oratione de Annunciatione de Deipara, *Sola, inquit, ferens, qui verbo portat omnia, & Methodius oratione in hypapantem, Tu cuncta continentis, & comprehendens comprehendis, tu illius gestatrix, qui verbo suo portat uniuersa, propterea, ut dixi cap. 5. figuratur per Ferculum illud Salomonis magnificentissimum, in quo cum magna maiestate Salomon deferebatur, de quo Cantic. 3. *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis libani, columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum, meo charitate construxit propter filium Ierusalem, cuius ferculi structuram loco citato explicauimus. Ad hoc ferculum respiciens Georgius Nicomed. orat. de Præsentium Vebiculum, quo veclum Verbum cum carne aduenit, propterea etiam, ut cap. 3. diximus, appella-**

Thodora. Basilus. Cyrillus. Damasc. Cant. Greg. Nicomed.

appellatur Cælum, à Patribus, non tantum propter celestem puritatem, & excellentiam, sed etiam quia sol iustitiae Christus Dominus, qui tabernaculum suum in ea posuit, cum in fiant à diuinorum honorum vberitate ab ea veluti in suo tabernaculo, Stantquam ab amato celo delatus omnes in unum, &c. I. facit &

sublime euecta, vic. 4. s. & 6. ostendimus, Christo quoque præ reliquis magis em vicina Sanctus quoque Thomas 3. par. q. 27. art. 1. ad 1. Virginem probatuisse gratia plenissimam. Quia inquit, Christo ductore gratia propinquissima, hoc ipsum indicat illud, quod in corpore mystico sanctæ ecclesiæ ipsa colli lo-

S. Thom.

Cap. 16
Bernard.

Bernar. in suis bonis cumulatilime reperit. Hinc Bernardus sermone 7. in Psal. Qui habitat, de Deipara, sic ait: Magnus ille Ignatius discipulus quem diligebat Iesus auditor in pluribus, quas ad eam conferpsi epistolas. Christum feram consulari; egregius plane vicarius dicitur, & commendatio honoris immensi. Nempe cui seruu e regnare est, Gestari hunc non onerari est seã ornari. ita Bernardus.

Isai. 29. Hec est (Isai. 29.) nubes illa leuis super quam Dominus ascendit, & ingressus est Ægyptum, & à facie eius commota sunt simulaera Ægypti: de Virgine enim nubem hanc leuem interpretatur Ambrosius de insti. Virg. cap. 13 Hieronymus, & Procopius G. zeus in Isai. 19 super quam Dominus ascendens eius visus, ut ait Procopius, Herodianam tabiem fugiens, cum iuxta Isaiæ vaticinium commotata sunt, & conuulsa simulæra Ægypti, in Ægyptum est delatus, de quo puitit S. Antonius 4. part. tit. 15. cap. 2. §. 1. cur autem B. Virgo dicatur nubes leuis, c. 3. diximus. Andreas verò Cretensis orat. 2. de dorm. alludens ad il-

And. Cre. Psalm 67. Curritus Dei tecum milibus mulieribus, inter alia ad B. Virginem; Tu es ille docetis milibus mulieribus multiplicata: ut dicitur, qua milia nullum locupletum ad iuxisti ad eum in carne totum. Similiter à Damasceno orat. 1. de Natuit. Beatissima Virgo curritus Dei multiplex appellatur eorum, qui diuinæ gratiæ copiis affluunt.

B. Virgo Hinc est, quod Virgo sanctissima, quia Mater est Christi pieraque fecit similia Sacerdotibus noua leg. s; qui Dominicum corpus in augustissimo Eucharistiæ Sacramento conficiant, & tractant. Nam verbis illis: Ecce Ancilla Domini, &c. Verbum Patris humana carne in suo utero vestit, in quo veluti in pretiosissima, ac nobilissima pixide sacrum illud corpus nouem mensibus circumgestauit: Natum postea manibus tractauit, aliusq; videndum, adorandum, osculandum, & tenendum exhibuit. Denique Christo vicinissimam esse ex eo patet; cum enim Christus sit altissimus; ipsa, quæ præ cæteris omnibus est in

capiti vicinissimum esse constat. S. Bernardus serm. in Apocal. 12. ex Deiparæ cum filio vicinitate & familiaritate probat eisdem intercessionem apud filium efficacissimam. Amplectamur, inquit, Maria vestigia, fratres mei, nec amittimus donec benedixerit & nobis; potens est enim, nempe velle est medium inter vorem, & arcem; Mulier inter solem, & lunam; Maria inter Christum, & Ecclesiam constituat: seu forte martiris non tam velle oportum vore, quam amicitiam sole mulierem: magna quidem iam latitudo, sed mira omnino vicinitas; Quo modo enim in tam vubementi seruire tam fragilis natura subsistit & intia. Quam familiaris ei facta est Dominus, quam proximo, imo quam inima heri meruisti; quam inuenisti gratiam apud Deum? in te manet, & tu in eo & vestis eum, & vestis ab eo: vestis eum subianis carnis, & vestis ille te gloria sua manifestans, vestis solem nube, & sole ipsa vestiris. huc utque Ber. Bernardus S. h. Bernardus Senensis tom. 3. §. Bernardus serm. 1. de glorio nomine Mariae ait 2. ca. dicitur.

Virgo stella tumque autem polarem immobilem intelligi vult filium Dei, qui principium, & finis est omnium, cui B. Virgo (vtiple ait) fuit vicinissima quadrupliciter. Primo, in incarnatione per carnem identitatem, quia eadem caro, qua fuit cur. Virginis Matris; facta est caro filii Dei, ideo illi dictum, Dominus tecum. Secundo, in conuersatione. Si quidem eum lactauit, ei que ministrans; eius absentiam sustinere non potuit, nam & dolens eum quæsiuit, & in Templo inuenit. Tertio, in passione fuit vicinissima per compassionem, quia reuidentibus discipulis non recessit, stabat enim in cruce cum Iesu Quarto, in assumptione gloriam, sic B. Bernardus.

Bern.

§. Bernardus

Virgo stella

la polari,

qua polo

est vicinissima

est vicinissima

est vicinissima

est vicinissima

est vicinissima

DEIPARÆ SANCTITAS ANTE Christi incarnationem: & quomodo Deo ex voto consecrata in Templo.

CÆTERVM, vt virginis beatissimæ imaginem

Virgo Christo vicinissima.

S. Bernardus.

nam præ reliquis ad Deum propinquitatem ostendamus, non secundum animam solum, verum etiam secundum corpus, quæ ad quaduplicem hanc, cuius meminit S. Bernardus, vicinitatem ferre iuocari potest: de vnaquaque illarum, quod multiplices eiusdem Virginis laudes complectantur, aliquantò uberius mihi agendum duxi. Et quidem positus ijs quæ de immentitate gratiæ, præ se ferunt quam in immaculata sua Conceptione, tum in filij Dei admirabili Conceptione, denique in sua gloriosa Assumptione, est adeptæ, de qua cap. 4. 5. & 6. disserimus; ex quibus eius præ alijs omnibus cum Deo vicinitas facitè intelligi potest; nonnulla præterea, quæ hoc ipsum perspicuè demonstrant, asseramus.

Maria vicinitatem ad Deum antelucationem

Et prima sanè Virginis cum Deo vicinitas spectari potest tum ante diuini verbi incarnationem, tum etiam in ipsamet. Incarnatione: & de vtraque quidem in præsentem capite agemus. Quod autem spectat ad vicinitatem qua Deo proxima fuit ante filij incarnationem, vt rem totam ex suis inijs retexamus, Deipara semper Virgo antequam conciperetur à sanctis iocachim. & Anna eius progenitoribus iam senibus, & diuturna sterilitate laborantibus (de quorum egregia pietate cap. 18. vberius agendum) multis precibus, lacrymis, & que ieiunij, voto etiam nuncupato consecrandi in Templo ad diuinum obsequium, quam suscepissent prolem; fuit ipsi Deo promissa, vbi verò est in lucem edita, & ab lactata, sanctissimi eius parentes voti reuoluit; reddendi memores, Trimulam ad Templum adductam, atque sua etiam sponte se ipsam offerente in Deo dicarunt, vbi que eam dimiserunt non educandam tantum, quem admodum complures virgines, quæ in Templo degebant; sed etiam veluti sacratissimum munus Deo ex voto redditum, atque oblatum; vt iuxta illud Psalm. 91. *Plantæ a in domo Domini, in atrijs domus Dei nostri floretet, eo que in loco cunctis virtutibus præ alijs omnibus, quæ ibi degebant enituit, vt ipsi merito dicatur illud Proverb. 31. Multa filia congregauerunt diuitias, in supergressa es vniuersas; & Ecclesia ex eius persona in quodam Responsorio: Congratulamini mihi, quia cum essem paruula placui Altissimo Ceterum de præclarissimis Deiparæ virtutibus, quæ dum esset in Templo, emicabant copiosius cap. 21. agemus. Quoniam autem erat Deo singulari-*

Cap. 18.

Psalm. 91.

Proverb. 31.

Cap. 21.

ter consecrata, & omni virtutum genere insigniter exornata hinc facti est, vt in singulari privilegio in ipsis templi adytis, atque in sanctis sanctorum, quæ reliquis inaccessa erant fuerit educata, vt mox videbimus, cibusque ei coelitus ab Angelo allatus, vt cap. 26. iunius ostendemus, id quod complures Patres, quos mox citabimus, asserunt, ipsa verò omnium mortalium prima virginis perpetuæ votum Deo obtulit cum in Templum esset præsentata, vel, quod magis mihi probatur, iud in ipso instanti suæ immaculatæ Conceptionis nuncupauit, tunc enim, & vsus rationis ei est acceleratus, & simul id Deo gratum esse cognouit, quod plenius cap. 32. vbi de eius virginitate agemus, probabimus. Atque hinc in eius desponsatione inter Sacerdotes oram dicunt difficultatem cum ex vna parte virgines omnes, quæ in Templo vivebant, iam ad nubilem ætatem peruissent, nuptiæ tradiderent ex alia verò parte Sacerdotes egregiam Virginis sanctitatem non ignorant, & virginis votum ab ea editum ex ipsa cognoscentes, eoque ex parentum voto, & suo consensu Deo dicatam esse scientes, taic, ac tantum donum Deo consecratum homini desponsare non audebant; quapropter Deum conuulerunt, atque eius iudicio diuinitus sunt admoniti, vt Iosepho ex tribu iudæ viri intro gressimo, atque sanctissimo desponderetur: qui Virginis sanctitatem adeò colebat, atque suspiciebat, vt licet postea eam in vtero concepit cereret nihil tamen sinistra de ea opinari sit ausus, vt docent Origenes hom. 1 in diuersis. Hieronymus in Matth. Chrylogus serm. 145. Theodoretus in Matth. 1. Bernardus hom. 2. in Mistus est, quamuis iustinus in Dialogo cum Triphone, & alij contrarium sentiant, de quo nihil in præsentia statuto. Ceterum S. Ioseph noiens eam traducere, voluit occultè demittere eam, donec ab Angelo totius mysterij certior factus, eam deinceps tanquam Domini sui matrem obseruauit, atque reuerentus est, ei que fideliter ministrare studeat, cui hoc etiam nomine plurimum omnes debemus. Quocirca in reuelationibus B. Gertrudis libr. 4. cap. 12. sic legitur: *Cum in celo nominabatur B. Ioseph, cui eras desponsata mater virginis. Omnes sancti capita sua reuerenter ob honorem eiusdem inclinabant, & nudi oculorum amice ab illo blandiebantur, ipsius dignitatis congaudentes hæc ibi*

Cap. 21. Maria matrem primam virginem

Cap. 31

Origenes Hieronymus Chrylogus Theodoretus Bernardus iustinus

S. Gertrudis

Verum

Verum inclitæ laudes, & eximia merita S. Ioseph, qui ipsonus Virginis Deiparæ fuit, & Pater Christi est reputatus, maiora sunt, quàm ut breui digressionè comprehendi possint; inde illa aliis pro dignitate iusto volumine pertractanda relinquamus. de eius tamen integerrima virginitate agemus in tractatu de Virginibus sect. 2. Illud tamen minimè prætermittendum, quod Deiparæ lib. 7. reuelat. S. Brigitæ cap. 25. eidem reuelauit. Pro certissimo, inquit, scire debes, quod Ioseph antequam desponsauit me, intellexit in Spiritu sancto me uouisse virginitatem meo Deo, immaculatamque esse cogitatione, uerbo, & opere. Quis ea intentione desponsauit me, ut seruiret mihi habendo me pro Domina sua, & non pro uxore. Ego autem in Spiritu sancto scivi certissimè, quod virginitas mea perpetuo permaneret illa, licet ex occultis dispensatione Dei uero desponsabar: sed postquam consensi nuncio Dei Ioseph uidentis uerum meum Spiritu sancto uirtute inuiscere, expauit uerhemer, nec suspicatus contra me aliquid sinisterum, sed recordatus dicta Prophetarum prænuntiantium filium Dei nasciturum de Virgine, reputabat se indignum tali seruire Mauri, donec Angelus in somnis præcepit sibi non solum, sed cum charitate mihi in strata. hæc ibi. Cæterum ad ea, quæ diximus Patrum testimonio confirmanda ueniamus; omnia ista, quæ alibi à nobis ex instituto pertractari significauimus.

B. Virg.
ad huc in
fani Deo
est dicata.

Euodius.
S. gnat. us
Nicephor.

Grego.
Nazian.

Grego.
Nyssen.

7. Euodius primus post S. Petrum Antiochenus Episcopus à S. Ignatio in Epistola ad Antiochenos beatissimus appellatus in Epistola quadam, quæ inscribitur, Lumen; apud Nicephorium lib. 1. cap. 3. inter alia sic ait: Maria trimula cum esset in Templo est præsentata, & ibi in sanctis sanctorum traiecit annos undecim, deinde uero Sacerdotum manibus Iosepho ad custodiam est tradita, apud quem dum mensis egisset quatuor ab Angelo Gabrielis latum illud accepit nuntium, sic Euodius. Gregorius Nazianzenus in Tragædia, quæ inscribitur, Christus patiens; hæc ex persona Deiparæ ad Christum cecinit.

Simul atq; nata sum, patris, tui ut arbitor,
Ex mente summa, me meos nutrit pater,
Non inter illos, quos colunt homines, lares;
Sed me sacra mater adis destinat.

Gregorius Nyssenus hom. de Christi natiuitate ex arcana quadam historia plura referens: Virginis, inquit, Mater cum esse sterili matrem à Samuelis imitatio, supplicem Deum orat

pro fecunditate: quod si mater euaserit se quodcumque peperit, ei dedicaturam; quam uobrem cum siliam suscepisset, eam uocauit Mariam, ut ipso etiam nomine testaretur acceptum munus à Deo: Illa igitur cum iam grandis scilicet esset, nec uere matris amplius inuigilet, eucis ad templum Deo reddidit, & studiosè promissum exoluit. Sacerdotes autè quandis paruula fuit ad Samuelis similitudinem in sanctis adibus educarunt: sed cum iam adoleceret, consulebant quidnam agerent de sacro illo corpore, ne Deum offenderent: etenim natura legi illam subijcere, ut cuiusdam in matrimonio collocata seruiret, absurdissimum uidebatur. Instar enim sacrilegij fuisse: si muneris Deo sacrati, dominus homo fieret, legibus, n. erat constitutum, ut maritus dominaretur uxori. Mulierè rursum inter Sacerdotes in Templo uersari, nec lex nec grauitas permittebat. Deliberantes igitur in hac sententiam diuinitus conuenerunt, ut eam conuubij nomine cuiusdam desponderent, qui tantè ad custodiã eius dumtaxat esset idoneus. Ad hoc autem munus aptissimus inuentus est Ioseph ex eadem Tribu, & patria, quæ erat Virgo, huc usq; Nyssenus. Metaphrastes oratione de uita, & dormitione Deiparæ citat Nyssenum, eademque priorius refert, eui consentit Nicephorus libro 1. eccles. histor. cap. 7. qui Deiparam ait iuxta uotum à parentibus in Templo Deo consecratam, tertium iam tum agentè ætatis annu: Et Sacerdotes, inquit, tum eam tanquam sanctius quoddam donarium susceperunt, & puellam in sacrario fruentem esse iuxta, ad antiqui illius Samuelis similitudinem: itaque illa, u. res in acta, & sacrosancta in templi sanctiore loco, & ad ipsas uicebat. hæc Nicephorus. S. Epiphanius hæc 79. contra Collyndianos, agens de Conceptione Deiparæ ab Angelo parentibus prænunciata, citat historiam Mariæ, & traditiones, & adiecit, Virginem per preces, & omnem diligentiam secundum promissionem patri, ac matris datam esse. Idem serm. de laud. Virg. hæc 78. Virginem ait secundum promissionem uelut Isaac dispositam.

1. Reg. 1.

Quarati-
one Deipa-
re 3. Iose-
pho est de-
sponsata.

Meta-
phrastes,
Nicephor.

S. Epiph.

Hierony.

8. Hieronymus in libro de natiuitate Mariæ tom. 9. eadem refert, quæ Nyssenus, & alii, & addit S. Ioachim pro suscipienda sobole oranti ab Angelo prædictum: Anna uxor tua pariet tibi filiam, & uocabis nomen eius Mariam: hæc est, ut uouisti, ab infantia sua, Domino conseruata, & Spiritu sancto replebitur adhuc ex uero matris: ubi Hieronymus natiuitatem Deiparæ narrauit, subiicit.

Cumque trium annorum circulus volueretur, & ablationis tempus completum esset, ad templum Domini Virginem cum oblationibus adduxerunt: & post pauca: Voto suo perfecit Virginem intra septem Templi cum alijs virginibus ibidem educandam dimiserunt, ipsi vero Domum regressi sunt: Virgo autem Domini cum aetate processit, & virtutibus proficiebat, quoties namque ab Angelis frequentabatur, quoties diuina visione fruebatur. Cuius autem Virgo ad quartumdecimum annum peruenisset, & denunciatum esset, ut Virgines, quae hoc impleverint tempus, domum reuertentur, & nuptii traderentur: sola Virgo Domini Maria hoc se facere non posse, respondit dicens: se quidem, & parentes suos Domino virginitatem vouisse; pergit postea Hieronymus de scriberet, quomodo Pontifex antequam factus opus esset, primorum consilio Dominum consuluit, cuius oraculo is de domo Dauid est electus cuius virga ad altare allata storem geminasset. & in eius cacumine spiritus Domini in specie columbae confidisset; sicque ostensus est Ioseph grandaeuus, cui commendari, & desponsari debebat Virgo. Idque factum est. haec ex Hieronymo. Andreas Cretensis oratione 1. de doct. Deiparae, refert parentes Deiparae steriles enixè Deum pro foecunditate rogasse, & crebra sacrificia facienda curasse, diuinumque responsum, ac promissionem accepisse. & post pauca de eius praesentatione. Potest, inquit, inter alia summam recenseri Virginis aduentus ad Dei templum, quomodo sit puellorum munus Deo dedicatum, quomodo in aedibus tanquam in aureis vesta thalamis immortalium, non autem communem cibum sumebat. haec Andreas.

German. Patriar.

9 Germanus Patriarcha Constantinopolitanus vir sanctissimus in orat. de praesentatione Deiparae, S. Annam Zachariae Sacerdoti Ioannis Baptistae parenti narrantem introducit, quomodo sterilis cum esset filiam suscepisset, cum enim plurimas preces Deo se obtulisset diceret, suumque conjugem quadraginta dierum ieiunio hoc idem à Deo flagitasse: Hoc quoque, inquit, adieci, quoniam tibi Domine donum gratiarum actionis omnino & maneat in tuo Sanctuario: anquam sacrum donarium, & munus pretiosissimum, quod tibi datum est à te, qui es perfectissimus dator pretio-

ssimorum munerum. & mox: hinc ergo eo ablato vota mea reddo Domino, quae distinxerunt labia mea, & locutum est os meum in afflictione. Non Regi terra meam offerens filiam, sed Deo caelesti, & Regi decatam. Accipe deinceps o Propheta meam à Deo datam filiam, & introducā plantam in loco sanctuarij in promptu Dei habitaculo. & infra: Zacharias puellam lacus tenens, eam prompto, & alacri animo introducit in sancta sanctorum, & iterum: Manu autem puella de cetero in sanctis sanctorum, seu in Templis penetralibus, Ambrosiam nutrimentum per Angelum accipiens usque ad secundam aetatem. Idem Germanus initio illius orationis sic habet: Vbi non sapē, sed semel solum in anno Sacerdos ingreditur peragebat cultus mysticos, illuc Mater Domini, ut ibi perpetuo maneret à suis adducitur parentibus, & ut esset in sacris gratia adytis. Quis vidit, aut quis audiuit fecerunt, quae adduceretur in intima sancta sanctorum, ad qua vix patet aditus hominibus, ut in his habitet. & versetur? & mox: Inuenimur, quemadmodum Propheta Zacharias eam suam manū accipit, & adducit in aedibus, non dicens eius parentibus; Non faciam hanc rem maxime nouam, neque puellam introducam in sancta sanctorum, ut in eis habitet assidue, in qua semel in anno iustus sum intrare. Nihil tale dixit Propheta Zacharias, sed ut qui praesens esset futurum, quoniam erat Propheta, eam expectans, sicut qui post eum fuit Simeon illius filium, eam us quoque excipit prompto, & alacri animo. haec Germanus. Geotgius Nicomediensis oratione de oblat. Deiparae eadem fere habet. quae Nyssenens, & Germanus, & inter alia ait: Deiparam Angelis circumcirca stantibus, & collatantibus a parentibus in Templo oblatam, Zachariam vero prophético spiritu affirmum Virginis aduentu esse latatum: Atque cum ea versante (ut solebat) in aedibus, vidisse Angelum sermocinantem, eique praebentem alimentum. & infra, cum praeselata de Virgine dixisset, subiicit: Tu autem o homo admirabilem, & nouam in Templo viuendi rationem audiens Virginis, noli de eo dubitare, noli examinare ratione ea qua non potest capere cogitatio. & infra: Oportebat non in sanctis sanctorum Tabernaculi, sed in ipso caeli cuncti in prima aetate educari eam, qua his conspectus est lactior. & puritate antecellens, haec ille, qui pleraque alia in laudem Deiparae persequitur. Damascenus lib. 4. de

Andr.

Cret. Parentes Deiparae steriles cum precibus à Deo impetrarunt.

German. Patriar.

German.

In sacris templi adit. Deiparae educata.

Geotgius Nicomediensis.

Damasc.

fide cap. 19. *Quemadmodum*, inquit, *præsa illa Anna cum sterilitatis morbo laboraret, per orationem, ac promissionem Samuelem procreavit: eodem modo hæc etiam per orationem, & promissionem Deo genitricem à Deo accepit, ut ne hic quæq; cuiquæ ex illustribus matronis cederet.* & infra: *Adducitur Despara in Templum, atque in domo Dei plantata, atque per spiritum saginata, instar oliuæ frugifera virtutum omnium domicilium efficitur.* Pantaleon Diaconus in Encomio S. Michaëlis apud Metaphrastem, & habetur in Surtio 29 Septembris: *Idem, inquit, Zacharias vidit Gabrælem in sanctis sanctorum cibum de caelis afferentem ad Desparatrem. Metaphrastes præterea, quæ habet in oratione de ortu, & vita Desparæ (ubi, ut supra dixi, eadẽ quæ Nyssenus supra citatus narrat) in Commentario de S. Joanne Baptista, hæc addit: Zacharias, inquit, senex, & Sacerdos cum Saluatoris nostrum matrem utris gestans vidisset, & sic ab ea saps in Templum introduci, & eum esse Deum minime ignorasset, propterea ei conce- dit, ut ingrediat in sancta sanctorum, cum cognovisset eam esse Desparæ, & ut ille staret, largitur propter excellentiam, sic Metaphrast. Genig. Cedrenus in compendio historiarum Dei genitricis, inquit, in Templum deducta à parentibus anno atatis sua tertio, undecim annos nata parentes amisi: neque verò unquæ Templo excedebat sed si quæ re opus haberet ad solam Elisabetham ibat cognatam. & Templo vicinam Literas hebraicas superstito etiam num loachimo diuicis.*

Psalm. 91.

Pantaleo.

Surtius.

Metaphra.

stet.

Nyssenus.

Georgius.

Cedrenus

Obiectio.

nova satis

fit.

Iosephus

Hebr.

Leuit. 27.

Hebr. 9.

Iosephus

tra Appionem: *In adyrum, inquit, id est sancta sanctorum soli principes sacerdotum ingrediebatur propria sola amissa, & lib. 8. antiqui. cap. 2. idẽ indicat, & Philo de legatione ad Cajum testatur quibuslibet etiam Sacerdotibus, imò & ipsi Pontifici si duobus anni diebus, aut eadem die ter, quaterve in intimam sacraam ingredi vellet, sub pœna capitis esse interdictum. idem docet in lib. de Monarchia.*

Hebr.

Philo.

Et ad primum quidem facile respondetur, in Templo Ierosolymitano, ut auctor est Iosephus lib. 8. de bello Iudaico cap. 6. fuisse proprium loco religionis causa mulieribus destinatum, qui muro discernebatur. & in hoc peculiaris locus virginibus ad orandum erat assignatus, quemadmodum Origenes, Basilii, Nyssenus, & alij complures, quos cap. 32. afferemus, testantur: & quidem de atrio mulierum Villalpandus in tom. 2. par. 2. in cap. 24. Ezech. lib. 4. cap. 69. negat in primo Templo Salomonis hujusmodi peculiare atrium mulierum fuisse, lege tamen vel consuetudine mulieres à porticu Sacerdotum prohibitas: in secundo verò Templo, Zorobabelis lib. 3. cap. 28. in cap. 40. Ezech. ex Rabinorum sententia vult fuisse atrium mulierum in tabulato quodam, in quo ex superiori parte molieres, ex inferiori verò viri spectabant: itaque iuxta hoc atrium ad orandum mulieribus destinatum domicilia quædam fuere; in quibus mulieres diuino cultui dedicata, & Virgines præstitim illæ, quas parentes diuino obsequio deuouebant, Educabantur. Talis erat Anna prophetissa vidua, quæ Luc. 2. *Non discedebat de Templo, jejunijs, & obsecrationibus seruiens nocte, ac die, quare Ambrosius lib. 1. de virginibus, cum probaret in testato veteri aliquos virginatatem coluisse, subiicit: Nam etiam in Templo Ierosolymis fuisse legimus Virgines deputatas, quo in loco Ambrosius spectare videtur ad illud 2. Machab. cap. 3. ubi sic legimus: Virgines, quæ conclusæ erant procurrerant ad O-niam, alia autem ad muros, quadam verò per fenestras aspicebant, quod de virginibus, quæ in Templo clausæ morabantur, intelligitur, quicquid Lyranus dicat, qui de virginibus, quæ domi suæ custoditæ erant, accipiendum existimat, videntur enim per fenestras domicilij sui in Templum, quæ ibi gererentur, prospicere. nam Exod. 38. Labrum æneum cum basi sua à Moyse factum describitur,*

Mulieres

Templo Ie-

rosolymita-

tano habi-

labant.

Iosephus

Hebr.

Origenes.

Basilii.

Nyssenus.

Cap. 32.

Villalpa-

ndus.

Luc. 2.

Ambrosi.

2. Mach. 3.

Lyranus.

Exod. 38

De speculo mulierum, qua excudebant in ostio tabernaculi, & septuaginta vertunt, de speculis jejunantium apud ostium tabernaculi: ideoque Hieronymus l. 1. adversus Iovinianum: De speculis, inquit, mulierum jejunantium, quasi de purissimo corporibus virginum Lucie in tabernaculo funditur. & Rabbi de Aben-zana, mulieres illas dicit, spreta mundi vanitate, specula Domino obtulisse; quas certè non fuisse paucas illud indicat; nam instar exercitus ad ostium tabernaculi orantes, & jejunantes excubabant, & inter peccata filiorum Heli 2. Reg. 2. & hoc commemoratur quod dormirent cum mulieribus, quæ observabant ad ostium tabernaculi. & 4. Reg. 11. Joas Rex infantulus educatus est cum nutrice à Joïaba sorore Ochozæ, eratque cum ea sex annis clam in domo Domini, Joïaba enim erat uxor Joïadæ Pontificis, & cum sua familia in domo Domini degebat: quin etiam apud Josephum lib. 5. de bello Judaico cap. 22. recensentur quædam turres fornicæ, quasi in illis fornicæ morarentur. Maneat ergo in Templo fuisse mulierum domicilium prope atrium illud Templi, ad quod mulieribus ad orandum patebat adytus; & in hoc fuisse Deiparam educatam: & hæc est sententia Patrum, quam Ecclesia amplexa est, cum solempne festum Præsentationis Deiparæ in Templum celebret die vigesimaprima Novembris, quod eruditissimè contra Hæreticos probat Canisius lib. 1. de B. Virgine cap. 12. idem confirmant Cardinalis Baronius in apparatu ad tomum primum Annalium, Suarez tom. 2. in 3. par. disp. 7. initio. Espencæus lib. 3. de continentia cap. 7. Battad. tom. 1. lib. 6. cap. 6. & tom. 2. lib. 3. cap. 40. Sotarius in c. 3. lib. 2. Machab. Castro in historia Deiparæ cap. 3.

11. Quod ad secundam, verò difficultatem spectat, dicimus ex capite illo 27. Leuit. duplicem colligi oblationem hominis Deo ex voto factam, alteram qua id quod offerebatur, pretio redemptio poterat, de qua hæc ibi legitur: Homo, qui votum fecerit, & sponderit Deo animam suam, sub estimatione habet pretium, & hac ratione tam masculi, quam foemine Deo oblationem redimebantur pretio, quod ibi pro varia, tum masculorum, tum foeminarum ætate diversum quoque præsentitur. Alteram verò, qua id, quod offerebatur, in divini cultus usum perpetuò dicebatur, nec redimi poterat, de qua in fine eiusdem capituli sic habetur: *Omne quo ad*

Domino consecratur, siue homo fuerit, siue animal, siue ager non venditur, nec redemi poterit. Quicquid semel fuerit consecratum sanctum sanctorum erit Domino, & hoc modo Anna mater Samuelis 1. Reg. 1. votum nuncupavit dicens: Domine exercituum si dederis serva tua sexum virilem, dabo eum Domino omnibus diebus vite ejus: id eoque ubi ablata est eum, adduxit in domum Domini, ut maneret ibi jugiter, quem admodum ibi legitur. & eadem ratione aliqui, quos sequitur Lyranus Iudi. cap. 11. existimant filiam Iephthæ hoc modo Domino fuisse consecratam: Per observationem (inquit Lyranus) virginittatis vivendo in oras, onibus ac jejunijs, & pijs operibus, sic fuit sacrificata, non per mortem corporalem, sed per mortem esulem, & spiritualem divinis obsequijs est deputata, eo modo, quo Religiosi dicuntur mundo mortui. hæc Lyranus Eodem quoque modo parentes Deiparæ ante eius conceptionem, prolem quam suscepissent divinis obsequijs perpetuò mancipandam per votum obtulerunt, quemadmodum Nyfthenus, & alij Patres satis aperte indicant, ideoque susceptam suam ubi est ablata, ad Templum adductam ibi eam spontè etiam in se Deo offerentem dimiserunt.

Hinc factum est, ut Sacerdotes templi adeò fuerint perplexi cum Deipara ad ætatem nubilem pervenisset, quid de ea fieri oporteret, quippe quæ ex parentum voto, & sua quoque voluntate Deo fuerat in perpetuum consecrata: quare Patres eam appellant divinam donarium, & ipsa insuper suam Deo virginittatem obtulerat, quo circa Sacerdotes communicato ea de re consilio, Domini voluntatem consulentes, Virgæ divini usque florentis, & Colombar, ut ait Hieronymus supra citatus, in eius fastigio confidentis indicio, Iosepho spectata, & notæ probitatis viro ex eadem tribu Juda eam desponderunt, id quod non solum indicat Nyfthenus, Metaphrastes, & Nicephorus, quos supra attulimus: qui addunt eam desponsatam Iosepho, qui ad custodiam eius dumtaxat electus idoneus, verum complures alij, quos non citabimus, qui forte Ioseph in sponsum Deiparæ electum tradunt. Solum verò nomen apud eos divina voluntas signo aliquo manifestata accipienda est, quo indicatur is, qui eligitur, de quo eleganter Dionysius cap. 9. de Ecclesiast. hierarch. agens de electione S. Matthei Actor. 1. Videtur in hi. inquit, scripta divina, sortem qua divinitus Mar-

Rabbi Aben-zana

2. Reg. 2.

4. Reg. 11.

Iosephus Habr.

Canisius. Baronius. Suarez. Espencæus. Barrada. Serarius. Castro.

Idem in antiqua lege 2. ex redimibile. & redimibile.

1. Reg. 1.

Iudic. 11.

Lyranus

Marianus. Vois. m. cipata. a. m. n. d. sequi. p. pino

Virginitate. vult.

Hierony.

Nyfthenus.

Metaphrastes. Nicephorus. Dionysius.

Dionysius.

istia obigit, appellare, diuinum quoddam munus, quod illi Pontificum choro, eum, qui diuino iudicio, dilectus, esset renuncians indicaret. sic ille, Atque id de S. Ioseph tradit Epiphanius hæretic. 78. Quando inquit, Virgo tradebatur ipsi Ioseph foribus cognitis ipsam ad hoc venire, non tradita est ipsi ad coniunctionem, quoniam viduus erat si verè dicere oportet, sed propter legem quidem vir illius vocatus. & infra: Ioseph accepit Mariam viduus agens annum viduitatis sua fortissi octogesimo, & ultra. & in Antiochia. Hic Ioseph, inquit, senex existens, secundum necessitatem foribus missis in viduus. & non habentes uxores in singulis tribubus in virginibus, eo quod consecrati essent in Templo primogeniti filii maiusculi, & foemina, accepit iuxta sortem sanctam Virginem Mariam, ex qua secundam carnem natus est Dominus noster Iesus Christus.

German. Germanus in oratione de oblatione Delparæ: Tunc, inquit, Dei nutu, & consilio Sacerdotum de ea datur fors, & sorte eligitur Ioseph iustus, Cedrenus in compendio agens de Delpara: Cum annum decimumquar tum attingisset, Iudæi in Templo eam deinde morari non sinit passi. Porro Sacerdotes eius causa Deum precati sunt: ibi Pontifex duodecim senum cognatorum Maria f. rulas accepit, inquit ara posuit dicens, ostende Domine cui virgo hæc debeat copulari: floruit autem virgo Ioseph fabri, atque huic obogenario in matrimonio tradita est. ita Cedrenus. Et quidem de ætate S. Ioseph, quam dicti Auctores indicant, nihil mihi in presentia accuratius agendum existimaui Damascenus in oratione 1. de dormit. Virgini sic habet: Sanctus Ioseph in egram, atque inuoliam legem ad senectutem usque seruauerat, eum & sponso, hoc est virginitate custodi & uacatutum choro tradita est Beata Virgo. Et Nicephorus lib. 1. cap. 7. Ioseph, inquit, senio, & honestate morum iam priorem bonæ fidei existimationem consecutus erat. Nobis verò probatur sententia Abulensis in cap. 1. Matth. quæst. 32. & Nume. 1. quæst. 31. S. Iosephum quamuis ad senectutem declinaret; ea tamen ætate fuisse, quæ gignendis filiis, ut si Virginis famæ prospiceretur, & labori fabrilis ad sustentandam familiam, apta esset: & hoc modo alique ratione conuincari possunt aliquot Doctorum sententiæ, quæ de ætate S. Ioseph contraria sentire videntur: existimo etiam cum Hieronymo libro contra Heluidium, S. Ioseph Virginem

fuisse, quicquid dicat S. Epiphanius in tractatu de Virgini. sect. 2. & cap. 32. uerius probabo.

Cur autem Christus ex Virgine desponsata nasci uoluerit, plurimæ à sanctis Patribus afferuntur rationes, quæ apud Hieronymum in 1. cap. Matth. & apud alios uideri poterunt: nius Bernardi uerba, qui paucis multis earum complectitur ex homil. 2. super Missus est proleiam: D sponzata est, inquit, Maria Ioseph quando per hoc, & à canibus (hoc est Damonibus) sanctum absconatur, & a sponso uirginitas comprobatur, & uirginitatem ueracundia parietur quam fama prouidetur, sic Bernardus Nam, ut ipse dixerat paulo superius: Tolerabilis atque honestus fuit puari ad tempus Christum de coniugio fuisse natus, quam de fornicatione, maluit enim Dominus ex Ambrosio in Lucam: Aliquos de sui generatione, quam de Matris pudore dubitare. Et ita è hoc exemplo, inquit Augustinus libro secundo de consensu Euangelist. cap. 6. Magnificè insinuat fidei libus conjugatus etiam seruata patris consensu continentia posse permancere, uocariq; coniugium, non permixto corporis sexu, sed custoito mentis affectu: atque ita factum est, ut exemplum hoc complures coniuges seruata uirginitate in Christi Ecclesia sine secuti, quorum aliquos in tractatu de uirginibus sect. 8. recensebo.

12. Tertia porro difficultas petit quæstionem illam, an Virgo beatissima in sanctis sanctorum fuerit educata. Et sanè ducto rorum testimonia, quæ in difficultate propo- sita afferuntur, probant non fuisse Delparam eo ingressam. & licet Augustinus in Exordium quæst. 133. Non tantum, inquit, semel in anno intrare solere Sacerdotem in sancta sanctorum sed semel in anno cum sanguine, & quotidie quiescere intrare sic sanguine causa ponentis uentis ita Augustinus, qui existimat eam Origine homil. 9. in Leuiticum, altare thymiamatis fuisse intra sancta sanctorum: ad aliis tamen d' communiter negatur; dicunt enim fuisse illud altare in Templo extra sancta sanctorum cum candelabro, & mensa pasum propositionis, de quo susse Rebera de Templo lib. 2. cap. 8. & Barrada como 2. lib. 3. cap. 6. & alii Ex alia uero parte plerique omnes ex Patribus Græcis supra citatis, quos uerissime esse habuisse ueteres hæde re historias, quas allegant Nylimus, & Epiphanius.

Epiphanius

Germanus

Cedrenus

Ætas S. Ioseph

Nicephorus

Abulensis

Hieronymus

Epiphanius

Cap. 32.

Tract. de

Virg.

Cur. bri-

stus. 2. 17.

Gene. 4. 18.

Isa. 54.

secur.

Hierony-

Bernardus

Ambrosius

Augustinus

Maria in

sanctis

sanctis

educata.

Augustinus

Origines

Rebera

Barrada

Nylimus

Epiphanius

Epiphanius. Epiphanius, Hieronymus, Nicephorus, & alii) disertis verbis asserunt, Deiparam in sanctis sanctorum in templi adytis, & penetralibus enutritam: ita in supra allatis testimoniis Eudodius apud Nicephorum; ipse Nicephorus, Andreas Cratenus, Georgius Nicomedienensis, Pantaleon, Metaphrastes, & Germanus: qui addit eam ad intima sancta sanctorum, quæ summo Sacerdoti semel in anno patebant, inductam; horum auctoritate permotus Barrada tom. 1. lib. 6. cap. 6. dicit horum Patrum sententiam, si sit tantum opinio, reiiciendam esse; non autem si sit maiorum traditio. *Quod se tradisse, inquit, esse, responderemus sibi Pontifici licuisse ingredi sancta sanctorum ex lege, ex privilegio vero etiam Virginis Deiparæ. Quod Divo quoque Iacobo concessum scribit Hieronymus, recep. itq. Ecclesia in Breuiarij Lectionibus. Iacobo, inquit, vni licebat ingredi in sancta sanctorum, si Iacobo, cur non Virgini: in qua virgines fulgorem tantum emittebant, ut testamenti altera Arca sancta sanctorum dignissima videretur.* hæc Barrada. Castro in historia Deiparæ cap. 3. num. 14. hanc difficultatem versans, ait nulli licuisse, cum res diuina solemniter ageretur, ingredi in sancta sanctorum, præterquam summo Sacerdoti semel in anno, transacto vero illo tempore licuisse iis, qui essent sanctitate insignes, quod probat Leuit. 16. vbi habetur: *Nullus hominum sit in tabernaculo quando Pontifex sanctuarium ingreditur, ut roget pro se. & domo sua, & universo casu filiorum Israel, donec egredietur.* Confirmat quoque exemplo S. Iacobi Apostoli, cui soli ex Hegeippo lib. 5. apud Hieronymum de viris illustribus in Iacobo, licebat ingredi sancta sanctorum, quod etiam attestatur Epiphanius hæret. 29. ex Clemente Eusebio, & alijs scribens, permissum esse Iacobo semel in anno ingredi ad sancta sanctorum, nihil ergo mirum si permissum sit Virgini purissimæ in ætate tenera Deo consecratæ, quæ cælestis cuiusdam sanctitatis speciem præ reliquis sanctis conspicuum omnibus præbebat, in iisdem sanctis sanctorum orare. hæc Castro.

Ex quibus omnibus liquidò apparet, Virginem sanctissimam etiam ante Christi incarnationem singulari ratione non tantum secundum animam per copiosissimam gratiam præ cæteris Deo coniunctam, verum etiam ipso etiam corpore Deo singulariter in

templo consecratam; quod parentura Aeterni precibus, ac voto Deus eam ipsis concessisset, vitam quoque purissimam in ianuis, ac sacrosanctis Templi adytis vsque ad desponsationem traduxisset: quo factum existimo, ut Ancillæ Dei nomine peculiari ratione, tum in responsione ad Angelum, tum etiam in suo cantico apud S. Elisabeth iure optimo seipsa appellaret: quod nomen dignissimum per antonomasiam singulari ratione ei est tribuendum, non tantum quod Deus optimus eius animam ab instanti immaculatæ eius Conceptionis admirabilibus donorum prærogatiuis, ac privilegijs in seum peculiarem Thronum, & in Templum sibi sacratissimum consecraret, ac ornaret; verum etiam quod à nullo vnquam alio fuerit possessa; idque absque ulla profusæ carnis, vel spiritus rebelione, seu contradictione; quod de alijs hominibus in peccato originali conceptis, qui in membris suis legem repugnantem legi mentis suæ inveniunt, dici nequaquam potest. Atque hæc de vicinitate Deiparæ cum Deo ante incarnationem.

DEIPARÆ CVM CHRISTO IN INCARNATIONE VICINITAS & de admirabili eiusdem incarnationis mysterio.

AT vero vicinitas, quæ eidem Virgini beatissimæ cum Deo in Verbi incarnatione intercessit, ea fuit, ut omnem nostri intellectus capium superet, nullisque verbis à nobis plenè explicari possit; quin etiam ipsi eidem Virgini peculiari sancti Spiritus præsidio opus fuit, cum Verbum Patris in tuo virgineo utero excepit. De quo pulchre S. Damascenus orat. 2. de dorm. Virg. in hymnis, quos ab Apostolis in eius dormitione editos scribit; inter alia admiratione digna, quæ Apostoli in mysterio incarnationis laudibus efferebant; in quibus Dei bonitas, ac potentia elucebant recenset, & hoc: *Quoniam pacto, inquit, Virginis corpus, quod ex materia concretum est, ac que ad suam naturam accedit, immutabilis clava Dei in ignem consumendi facultate præditum exceperit, ac que auri instar purioris existerit. ita Damascenus, qui orat. 1. de Natiu. huic difficultati sic respondet. Spiritus sanctus, per quem inquit, diuinitatis sue rore itaq. conseruauit, ut ab consummatione ignis diuino minime absumeretur, nam hoc quoque*

Bernard. que Moysi rubus praefigurabat. sic Damascenus. Eidem quoque difficultati similiter respondet Bernardus ierem. Signum magnum, id referens in Spiritu sancti obumbrationem; explicans enim ex Apoc. 12. mulierem typum Deiparae gerentem sole amictam in Dominica Incarnatione, & comparans cum rubo illo ardenti, & incombusto: Magna, inquit, similitudo: sed mira omnino vicinitas solis. Et multo raris: quomodo enim in tam vehementi calore tam fragilis natura subsistit? merito quidem admiraris Moyses sancte, & curiosus desideras intueri. & inhaere: Magna plane visio, rubus ardens sine combustione, magnum signum, mulier illa mansuetudo amicta sole; non est mulieris potentia, ut subsistat solis amictum; non est virtus humana, sed nec Angelica quidem, sublimior quaedam necessaria est: Spiritus sanctus, inquit, superueniet in te. Et virtus Altissimi obumbrabit tibi. Nil itaque mirum si sub tali obumbraculo talis etiam subsistat amictus. haec Bernardus. Propterea Damascenus orat. 1. de dorm. inter virginis figuram, quas commemorat, ad Virginem sermonem dirigens: An non te, inquit, fornax illa designauit, quae ignem simul, & refrigerantem, & inflammantem ostendebat, diuinus, illius ignis in te habitantis typum gerebat. haec illic.

Luc. 1. 14 Hoc porro sanctissimum mysterium cum Dei Verbum in utero Virginis ex eius purissimis sanguinibus, praenio eiusdem Virginis consensu, carnem suscepit, fuit ita eximium, atque praecelsum, ut Franciscus Mayro in sermone quodam de Virginis annunciatione hanc solemnitate (si id, quod in ea gestum est speciemus) solemnitatibus alijs ad Christi humanitatem pertinentibus, dignitate praecellere affirmet: & propterea diei annunciationis, in qua fuit primum Verbi incarnati mysterium, accommodari posse dicit illud Nomer. 28. Dies prima venerabilis, & sancta erit. cum haec omnes alias solemnitates, quae ad Christi humanitatem pertinent, transcendat, eamque cum plenius confert; cuius doctrinam scholasticis verbis traditam; quia multa paucis egregie exprimit, nonnullis breuitatis studio omittis, placuit eius fere verbis afferre: Incarnatio, inquit, Christi in die annunciationis in utero Virginis perfecta, transcendit primo solemnitate Dominicae natiuitatis, quae quidem Nat. ius est magna solemnitas, propter incarnationem hominam, quia si ista non praecessisset, Deus homo natus non fuisset.

Damafo.

Dan. 3.

Mystru.

Incarnatio in die Annunciationis dignitate, pleniusque solemnitatibus antecedit.

Mayro.

Numer. 28.

Solemnitatem Natiuitatis transcedit.

Secundo transcendit solemnitatem Oblationis, quando fuit praesentatus in Templo, sanctior enim fuit virtus virginis, quam Templum Salomonis. Tertio solemnitatem Transfigurationis, quia ibi de nouo fuit solum corpus illustratum, in incarnatione vero anima Christi fuit illustrata intellectu aliter sublimiori lumine gloria Quarto, solemnitate consecrationis sui corporis, & sanguinis, quia in consecratione panis, & calicis non fuit Diuinitas Verbi ex vi verborum, sed solum ex concomitantia in Annunciatione autem fuit diuinitas ex vi incarnationis, quoniam scilicet humanitas hypostati, & unita, si Verbo Quinto, solemnitatem humanae Redemptionis, qua celebrata fuit in morte Christi, quia mors ista non fuisset sufficiens pro redemptione humani generis, nisi humanitas illa fuisset diuino Verbo unita, unde valorem idcirco habuerunt Christi actiones ad nos reuocandum. Sexto, solemnitatem infernalis expiationis, quia in infernum non descendit nisi anima cum diuinitate: At in beatae Virginis utero fuit huius diuinitas cum corpore, & anima. Septimo, solemnitatem Resurrectionis, quoniam in hac unita fuit anima Christi cum corpore: At in incarnatione unita est diuinitas cum humanitate, cuius unitate extrema, si praesens eorum naturam spectemus sunt nobilitiora. Octauo, solemnitatem Ascensionis, sicut enim humanitas tunc ascendit ad dexteram Patris, quos localiter, ita nunc humanitas ascendit personaliter, quia assumpta ad personam filii. At vero natus est cum quibus in Regem assumitur, quam cum in throno collocatur. Nono, transcendit solemnitatem Pentecostes, cum Spiritus sanctus in Apostolos descendit in specie ignis: etenim ignis non erat Spiritui sancto hypostaticè unitus, sed solum erat eius signum, in quo apparere voluit: At vero hodie die Filius Dei humana naturam sibi hypostaticè uniuert, ut per eam operaretur: actiones quippe sunt suppositivum, ita dies Annunciationis est ille de quo dicitur ad Ierem. 23. Quia poterit cogitare diem aduentus eius, scilicet in Virg. nem, quod est mysterium nobis incomprehensibile per naturam. haec ex Mayrone. Illud quoque peculiare in hoc Incarnationis mysterio ab Ecclesia fieri videmus, quod dum, illud solemniter commemoratur, non capitis solum inclinatione, sed etiam genuflexione prosternimur. enim verè ita fieri consuetum est ad illa symboli verba: ET HOMOFACTUS EST: & ad illa Euangelii: ET VERBUM CARO FACTUM E. T. Idque

Presentationis in Templo. Transfigurationis. Institutionis sanctissimi Sacramenti. D. Tho. 3. par. 9. 26. art. 1. ad 1. & art. 2. Solemnitatem passionis.

Spoliationis limbis.

Resurrectionis Dominicae.

Ascensionis.

Pentecostes.

D. Thom. 3. par. 9. 23. art. 7. ad 1. & ad 4. Malach. 3. Quia poterit cogitare diem aduentus eius, scilicet in Virg. nem, quod est mysterium nobis incomprehensibile per naturam. haec ex Mayrone.

Symbol. Ioan. 1.

Idque iure optimo, quamvis enim Deus optimus in omnibus suis erga humanum genus beneficijs omnium animi, tum corporis demissione colendus sit: in eo tamen, in quo inclinavit caelos, & descendit, in quo semetipsum expandiuit formam terri accipiens, singulari quadam totius corporis demissione tantum, ac tam singulare beneficium agnoscere par erat: quod vel ipsius Satanae admonitu comprobatum sic legimus in speculo Exemptiorum dist. 3. exemplo 75. *Quidam monachus quatuor vice stetit in choro cum cantaretur, incarnatus est de spiritu & c. & cum alij fratres inclinarent, ipse stetit cum erecto collo, & se non inclinavit: Apsit Diabolus dans ei alapam ascens: O monache ingratus, quomodo sic stas erecto collo? cur non inclinas te cum fratribus? non ne anima, quod cantatur, quod Deus propter te factus est homo? Si propter me miserum tantum fecisset, ego sibi in perpetuum inclinarem, sic ibi.*

*B. Virgo
perfectiori
modo, quam
alia multe
res puerum
in utero
habuit.
Abulensis.*

15 Adhanc quoque Deiparæ cum Christo ratione Incarnationis vicinitatem spectat, quod nulla alia mater tam diu fecerit, in naturali animatum in utero habuerit, sicuti Deipara Christum; quod eleganter explicat Abulensis paradoxo primo, ca. 21. & sequentibus, ubi Deiparam valis nomine aptissime appellari pluribus demonstrat, quod Christum ex suis sanguinibus de spiritu sancto conceptum, ac perfectissime organizatum, & animatum ab ipso instantu Incarnationis in suo utero sacratissimo novem integris mensibus gestaverit, cum in aliarum matrum foetibus anima rationalis ex Philosophorum sententia non ante corporis organizationem infundatur; quæ quadraginta circiter dierum spatio efficitur, quemadmodum colligitur ex Aristotele lib. 7. de historia animalium, cap. 3. & pluribus ex Augustini Epist. ad Hieronymum docet S. Thom. in 3. dist. 3. quæst. 5. art. 2. ex quo aliud tubi fert Abulensis cap. 25. *Fuit, inquit, corpus Dominicum sub valde parva quantitate formatum, cum fuit perfectè organizatum; ut quod nullum unquam corpus humanum fuit in aliqua regione, quod tam parva quantitate existeret, cum perfectè organizatum esset, sic Abulensis, quod intelligendum existimo respectu quantitatis perfectæ, ad quam per augmentum homo pervenit, nam maiorum hominum maiorem quantitatem corpora habent in prima animatione;*

Aristotel.

*S. Thom.
Abulensis
Christi corpus
suo minima
quantitate
formatum.*

Christus autem in perfecta astate, inquit S. Tho.

3. part. quæst. 3. q. 5. art. 2. ad 2. *habuit decemtem & mediocrem quantitatem cui proportio-
nabatur quantitas, quam corpus eius habuit in
tempore quo aliorum hominum corpora animantur;* Minorem tamen habuit in principio sua conceptionis, in qua tamen posset ratio animati corporis conservari, cum in tali quantitate quorundam parvorum hominum corpora animantur. hæc d. Thomas. Itaque ex Suarez tom. 2. disp. 1. lect. 2. corpus Christi formatum est in minima quantitate, quæ tali corpori poterat esse naturalis, considerata eius complexione, & dispositione; deinde novem mensium nutritione in utero matris pervenit ad maximam suæ complexioni accommodatam, & in hoc differt ab alijs. Propter hanc vero exiguam in Incarnatione corporis parvitatem respectu magnitudinis ad quam pervenit, de Christo in figura David illud dici potest: *ipse est quasi terrerrimus ligni: vermiculus Nani, in tecto antiochæ loco citato, quem assert S. Thomas in 3. sent. dist. 3. q. 5. art. 2. ad 3. Mas, qui quadagesimo die ab utero emittitur, apparet cum membris iam iode dilectis magnitudine formicæ majusculæ: quantulus ergo fuit Christus Dominus in instantu suæ conceptionis, cum deinde quadagesimo die per nutritionem ad quantitatem illam quadraginta dierum spatium alijs foetibus proportionatam pervenerit.*

16 At dicet quispiam; cum mysterium hoc Incarnationis Dominicæ adeo eximium hæc die in sacratissimo Deiparæ utero gestum prædicetur; quid cause est, quod Ecclesia maiori solemnitate Christi Domini natiuitate, quam eius Incarnationem, ut omnibus est perpicuum, celebret? imò Dominicam incarnationem sub Virginis Annuntiatæ festo recolat?

Ad quod responsio in promptu est; quam etiam assert Suarez in opere de Religione lib. 2. de divino cultu, cap. 3. *Quoniam, inquit, quamvis festum Incarnationis si secundum se spectetur, summa dignitatis, & lætitiæ inter omnia, quæ ad humanitatem Dei pertinent, esse videatur; tamen quod ad nos non videtur donum illud perfectè collatum usque ad Virginis partum, & ideo quo ad exteriorum lætitiarum solemnitas illa Natiuitatis festivitas celebratur, & ob eandem causam festivitas illa præcipue ad Christum, hæc vero ad Virginem referri videtur, ut in Ecclesiastico Officio cernere licet. hæc Suarez.*

Quia

Festivitas Quin etiam hæc solemnitas ab Ecclesia
Dominica Virgini adeo tribuitur, ut in Concilio Tole-
Matris tano X. cap. 1. per antonomasiam festivitas
qua fit. Dominica Matris appelleret, cuius ratio
Conc. To- ibi subiicitur: Nam quid festum, inquit, est Ma-
let X. tris, nisi Incarnatio Verbi? cuius festum ita debet
Bonauent. esse solenne, sicut est, & eiusdem Natiuitatis Ver-
 bi, hæc in Concilio Tolerano. Quamvis S.
 Bonauentura quàm pià hanc esse omnium
 diuinarum personarum solemnitatem, ipsius
 item Virginis, & Angelorum, ac hominum, in
 libro Meditationum vitæ Christi cap. 4. agens
 de Christi Incarnatione, pulchre ostendat his
 verbis: Hodie, inquit, est solemnitas Dei patris,
 qui nuptias fecit filio suo in desponsatione huma-
 na natura, quam hodie filius sibi uniuersè insepa-
 rabiler: Hodie est, & solemnitas nuptiarum filii,
 & dies natalis eius in utero, sed postea erit ex u-
 tero: Hodie est solemnitas sancti Spiritus, propter
 hoc opus mirificum, & singulare ipsius Incarna-
 tionis, quod à eadem attribuitur; & hodie incepti
 ostendere benignitatem singularem humano ge-
 neri. Hodie est solemnitas gloriosæ Dominae nostræ,
 quæ à Patre in filiam, à Filio in matrem, & à Spi-
 ritu sancto in sponsam est recognita, & assumpta:
 Hodie est solemnitas totius curiæ celestis, quia
 inchoatur eorum reparatio: Hodie est multo
 magis solemnitas humana natura, quia eius sa-
 lus incepta, & redemptio, & totius mundi recon-
 ciliatio, & sublimata est, atque deificata, hæc
 Bonauentura.

Quæ omnia eò spectant, ut ex magnitudi-
 ne mysterii Incarnationis in utero uirginis
 thalamo ex eiusdem sanguinibus peracti; & ex
 Deiparæ in tanto mysterio omnium sacratis-
 simo cum Christo coniunctissima vicinitate,
 eiusdem Virginis præstantiam utconque
 coniciamus. & sancti intima Virginis in Incar-
 natione cum Deo coniunctio, ex iis, quæ ex
 Sanctorum doctrina subiiciemus, adhuc magis
 apparebit.

Petr. Da- 17. Petrus Damianus sermone de Natiuitate
manus. Virginis hanc Deiparæ vicinitatem se-
 cundùm carnem, cum ex ea Verbum caro
 factum est, ita ut verè Dei genitrix extiterit,
 eleganter explicat: docet enim Deum esse
 in rebus omnibus, primò per essentiam, se-
 cundò esse in bonis per operationem, ut
 scilicet bona operentur, tertio in plerisque
 bonis per illuminationem rerum futurarum:

In Virgine Sed in Virgine, inquit, fuit quædam speciali mo-
quomodo do, scilicet per identitatem, quia idem est, quod

illa. Hic taceat, & contremisecat omnis natura,
 & vix audeat aspiciere tanta dignitatis, & dig-
 nationis immensitatem. sic Petrus Damianus.
 Sanctus Bernardus homilia tertia super Mis-
 sus est: Cum, inquit, Deus sit cum omnibus San-
 ctus propter concordiam voluntatis, specialiter ta-
 men cum Maria, cum qua utique tanta ei con-
 sensio fuit, ut illius non solum voluntatem, sed et-
 iam carnem sibi coniungeret, ac si de sua Virginis-
 que substantia unum Christum efficeret, vel po-
 tius unus Christus fieret; qui & si nec totus de
 Deo, nec totus de Virgine, totus tamen Dei, & to-
 tus Virginis esset, nec duo filii, sed unus virusque
 filius hæc Bernardus Sanctus Bernardinus lo-
 co citato: Virgo, inquit, fuit vicinissima filio Dei
 per carnis identitatem, quia eadem caro, qua fuit
 Virginis matris, facta est caro filii Dei. sic san-
 ctus Bernardinus nec immeritò, si enim La-
 ban ad Iacob nepotem ex sorore dicere licuit,
 Gen. 29. Os meum es, & caro mea. & Genes. 37. Gen. 29.
 Iudas de Ioseph, Frater enim noster est, & ca. Gen. 37.
 ro nostra: quantum magis hoc, dicere poterat
 Virgo sanctissima de filio suo, qui ex san-
 guinibus purissimis ipsius solius sine viri
 concietate, carnem suscepit. Quare Augustinus
 libro de Assumpt. cap. 5. Caro, inquit, Iesu caro
 est Maria; & multo specialius quam Ioseph, Iu-
 da, cæterorumque fratrum eius, quibus dicebat;
 Frater enim, & caro nostra est; caro enim Chri-
 sti quamvis gloria resurrectionis fuerit magni-
 ficata, & potenter super omnes cælos ascensione
 glorificata; eadem tamen carnis mansi, & manet
 natura, qua suscepta est de Maria. hæc Augustinus
 Suarius
 Christus
 carnem ex
 Virgine ac-
 ceptam sem-
 per rati-
 onis.

CHRISTI HVMANITAS SACRATIS- sima vestimenti metaphora signifi- catur.

ATHANASIUS sermone de Deipara: Ex Athanas.
 carne, inquit, eius, scilicet Virginis, Humani-
 & ex ossibus eius, veluti ex vetori Adamo nouus tas Christi
 iste Adam, ut vicem eius expleret, custam sibi v. stitit
 finxit,

Christi hu- finxit, nimirum istam incarnationem, eamq; se-
manitas mel indutum perpetuo gestat. ita Athanasius; qui
sub nomi- sanctissimam Christi humanitatem Verbo
ne indu- hypostaticè unitam appositiflima indumen-
menti. ti ex Virgine desumpti metaphora exprimit;
Methodi. quod etiam complures faciunt, præsertim
 Methodius oratione in hypapantem, ubi lo-
 quens cum Virgine Mariâ matre Dei: Tu, in-
 quit, es propitiatorum, per quod Deus huma-
 nam naturam indutus mortalibus apparuit. Et
Ephrem. Ephrem oratione de Deipara; Deus, inquit,
 creator tuus in virginali tuo utero sine femine
 carnem induis. Ex quo etiam intima Christi
 cum Matre in Incarnatione coniuuctio ele-
Ambros. ganter indicatur, quare Ambrosius sermone
 13 de natali, agens de vellere, de quo Psa-
Psal 71. lmo 71. Descendens sicut pluvia in vellus, quod
 Deiparam præfigurabat, quemadmodum ca-
Cap. 32. pite 32. ostendemus. Recte inquit, Maria com-
 paratur velleri, de cuius fructu salutaria populus
 vestimenta texuntur. Vellus plane Maria est, si-
 quidem de molle sinu Agnus egressus est, qui in
 ipse Matris lanicium, hoc est carnem gestans, mol-
 li vellere cunctorum operit vulnera populorum:
 omne enim peccati vulnus Christi lana suffundit-
 tur, Christi fouetur sanguine. Et sanitatem reci-
 piat Christi indumento vestitur. sic Ambrosius
Epiphani. Et Epiphanius hæref. 78. conferens Euam
 cum Beatissima Virgine: Eva, inquit, est texens
 vestes sensibiles propter Adam, quem denudauit
 ipsi enim datus est hęc labor, quoniam per ipsam
 nuditas inventa est: ipsi datum est amicare corpus
 sensibile propter nuditatem sensibilem, Mariæ
 verò datum est à Deo, ut pareret nobis Agnum
 Et Quem. Et ex gloria ipsius Agni Et Ovis factum
 est nobis velut à vellere in sapientia per virtutem
 ipsius indumentum incorruptibilitatis: quibus
Ambros. verbis Ambrosius, & Epiphanius significant
Epiphani. Christi corpus esse velut indumentum Verbi
 hypostaticè unitum, & ex vellere Matris con-
 textum, ac simul esse indumentum, quo no-
 stra nuditas operitur.
Tertullia. Hinc est, quod Tertullianus libro quarto con-
Isai. 67. tra Marcionem illud Isaiæ 67. Quare rubrum
 est indumentum de Christi humanitate intelli-
Augu. 83. git. Et in libro 83. quaestionum, quæst. 73. il-
Philip. 2. lud Apostoli Philip. 2. Habitu inuentus ut ho-
 mo habitum vestem exponit ex voce χιματι
 quæ ex textu Græco habetur. Quocirca Da-
 uid, ut capite 5. diximus, sub eodem vesti-
 mentorum simbolo Messia humanitatem
 omnium virtutum fragrantiam spirare docet

Psal. 44. loquens cum eodem: Myrrha, in-
 quit, gutta. Et casia à vestimentis suis. Hinc
 mirum non est, si Apostolus Roman. 15. cum
 Christianos contra carnis vitia, & opera
 tenebratum arma exhortatur, ut induant ar-
 ma lucis: hoc autem fieri docet, si Christi vir-
 tutes in se expriment, id, quod eadem indu-
 menti metaphora explicat illis verbis: indui-
 mini Dominum nostrum Iesum Christum, & car-
 nis curam ne feceritis in desiderijs Christum au-
 tem, induimus in Baptismo, juxta illud Galat. 3.
 Quicumque in Christo baptizati estis, Christi
 induistis; & per imitationem, Colos. 3. Expol-
 iantes vos veterem hominem cum actibus suis, in-
 duimini novum. Et Ephel. 4. induite novum ho-
 minem, qui secundum Deum creatus est in iusti-
 tia. quoniam etiam Christi benignitatem intueri
 licet, qui non tantum se ad imitandum nobis
 præbuit, sed sua pretiosissima infiniti valoris
 merita nobis communicavit, ipsæque veluti ve-
 ste induit, & se totum nobis tradidit, juxta il-
 lud ex Ecclesia:

Se nascens dedit socium,

Conveicens in adulterum,

Se moriens in pretium.

Se regnans dat in præmium.

Quod eleganter præfiguratum ac præfi-
 guratum cernimus. Regum Decimo octa-
 uo in Ionatha Regis Saviis filio, cujus anima
 ea dilectione conglutinata est animæ David,
 ut suas vestes, suaque arma tum deservit, ut
 vocat) tum etiam offensiva ei tradiderit; sic
 enim de Ionatha legitur: Diligebat enim eum
 quasi animam suam, nam expoliatus se Ionathas
 tunica qua erat indutus, & deus eam David, &
 reliqua vestimenta sua, usque ad gladium, &
 arcum suum, usque ad balteum. hæc ibi. ex
 his, quæ differunt factum est, ut nonnulli
 pallium ab Elia cum discederet Eliseo reli-
 ctum, in quo postea Iordanem Eliseus divisit
 sanctissimam Eucharistiam, in qua Christi
 corpus veluti indumentum Verbi continetur
 in ultima cæna institutam, & à Christo suæ
 Ecclesie relictam, intelligendam velint, per
 quam aquæ tribulationum mundi dividuntur
 & superantur: licet nihil obftet, quo minus
 per hoc idem pallium Beatissima Virgo Ma-
 ter Dei quoque alia ratione significari possit
 ut capite 28. dicemus: sed qua ratione hæc
 Christi vestis ex Deipara sit contexta, Proci-
 Episcopus Constantinopolitanus sic describit,
 loquens de ea: Hæc, inquit, vellus mundissimum
 societis

caelesti pluvia madens, ex qua pastor ovem induit: Hac Ancilla est. & Mater, Virgo, & ceterum. Hac sola pons est, per quem Deus ad hominem descendit. Hac admiranda illius oeconomia TELA, ex qua, & in qua ineffabili modo quoddam admirabilis illius unionis tunica confecta est, cuius quidam textor & vixit Spiritus sanctus. Ne trix virtus ex alto obumbrans, lana veuista, villosa, Adami pellis subtegmen impolluta Virginis caro radius ceterioris, immensa gestantis gratia, Artifex, Verbum per auditum illatum: Quis vidit? Quis audivit? alia? inireuascriptus Deus uterum inhabitat; quem Caeli non capiunt, venter complexus est Virginis. hanc Proclus.

stus enim est lilium convallium. hanc ex Sancto Ambrosio. Eadem fere ad verbum habet Ildesonus sermone 1. de Assumptione. Andreas Cretensis oratione de Annuntiatione: Tu, inquit, verè benedicta, cuius venter acervus quidem area, quoniam fructum benedictionis spicam immortalitatis, Christum, inquam, sine seminantie, ac coloni opera perfectissimè produxisti. & iterum: Benedictus, ex quo vitalis ille panis, corpus inquam Dominicum producit, & immortalitatis calix salutaris panis exhibetur. ita Andreas S. Epiphanius sermone de laudibus Deiparæ ad eandem sermonem dirigens: Ave, inquit, elibanus intellectuus; qui ignem, & panem vita calidum mundo in esum attulit, de quo Saluator mundi Christus ait: Accipite, & comedite, Hoc est corpus meum, quod pro vobis frangitur in remissionem peccatorum. Est (charissimum) virtutibus plena mensa virginea, optimis cuiuscunque cibis abundans, quibus terra fruatur. & infra: O Virginem, inquit, stupendum Ecclesia thesaurum, qui adeptus est ingenis mysterium, Virginem, inquit, appellat verum sacerdotem pariter, & altare; qua quidem mensam ferens dedit nobis caelestem panem Christum in remissionem peccatorum. hanc Epiphanius. Ideo Bonaventura in Litanis B. Virginis vocat eam deliciarum Dei dapiferam. Methodius in hypapantem ad sanctissimam Eucharistiam spectans, eam altare animatum panis vitæ appellat: ideo significatur Exod. 25. per mensam panum propositionis, quemadmodum cap. 5. ex auctoritate Patrum diximus. panes enim illi propositionis cum thure lucidissimo illis superposito, Christum, qui est panis vitæ nostris usibus propositus, quique verus est Deus, cui thus offertur, adumbrant. ideo & Virgo sanctissima vera Dei Mater est, & dicitur. Damascenus orat. 2. de dormit. Virg. vocat eam mensam animatam. & oratione prima de dormitione appellat mensam, ex qua ille panis vita, ac caelestis, ille nullis agricola manibus exculius fructus corporeo modo pullulavit. & mox, loquens cum Virgine: Nam tabernaculum, inquit, Abrahamæ te apertissimè indicabat: etenim verbo Domini in ventre tuo tanquam tabernaculo lo Abrahamæ habitanti humana natura, subcinericium panem, hoc est sui primitias ex puris tuis sanguinibus obtulit à divino igne quodammodo coctus, panemque effectas, atque in arvina ipsius personæ existentes, & ad veram corporis animæ ani-

Ildesonus
And. Cre.

Epiphanius
Virgo est
elibanus
intellectus
in quo
coctus est
panis vita
Luc. 22.
Virgo dicitur
mensa
panis pro
positionis.

Deipara
est dapife
ra.
Methodius.
Exod. 25.

Damasc.

Virgo in
tabernacu
lo Abraha
figurata.

CORPVS CHRISTI, QVOD IN Eucharistia exhibetur, in Incarnatione ex Deipara formatum.

Christi corpus
quod est in
Euchar.
ex Virgine
accipitur.

19 CVM ergo Christi corpus sanctissimum veluti vestis quædam ex Virgine tanquam ex vellere fuit contextum, & eadem carnis substantia, quæ aliquando fuit Virginis, nunc sic in Christi corpore, quod in sacrosancto Eucharistia Sacramento sub speciebus panis, & vini nobis sumendum proponitur; ideo & de hoc aliquantulum accennans in præsentia à nobis agendum erit, ut intelligamus hoc etiam nomine nos Virgini Deiparæ plurimum debere, quod ex suis purissimis sanguinibus, & in eius utero tanquam in clibano diuini amoris igne valde succenso, virtute sancti Spiritus formatus sit hic panis vitæ, qui de cælo descendit. Quocirca Cant. 7. Virgini dicitur: Venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis, quia scilicet in suo utero virgineo, cuius summa, ac perpetua puritas, ut ait Alanus in Cautica, per liliorum septum indicatur, hunc panem vitæ concepit, qui est cibus solummodo iustorum, non secus ac triticum alimonia est, non quidem brutorum animalium, sed hominum ratione præditorum. De utero autem Virginis locum hunc Cantecorum interpretatur Ambrosius de Institut. Virg. capite 14. In eius enim utero, dicit fuisse granum illud tritici cadens in terram: De quo, inquit, acervus factus est, quia granum illud mortuum plurimè fructum attulit, & hoc quidem granum omnes homines perpetua caelestium munerum esca saturavit. dicente David: Cibavit eos ex adipe frumenti: in hoc etiam grano dicit fuisse lilium: Chri-

Ioh. 6.
Cant. 7.
Virgine.
venter
acervus
tritici.
Alanus

Ambros.

Psal. 80.
Cant. 2.

Method. *ma rationali, atque intell. Anali substantiam venientes. hæc Damascenus. Imò Methodius loco citato ad Virginem. Tu, inquit, verè omnis sacrificij pinguedo, quon iam scilicet Christi, qui in Missæ sacrificio inveniunt offeritur, nobis ex suis visceribus protulit; & merito omnis sacrificij pinguedo asseritur. Siquidem (ut verbis utar Leonis serm. 8. de Passi.) omnes differentias legalium hostiarum una corporis, & sanguinis Christi implet oblatio.*

S. Leo. *20 Hæc est enim, mulier illa Evangelica, quæ, ut ait Bernardus sermone 2. de Natali. Acceptum fermentum abscondit in farina satis tribus, Christus enim eius filius in vna persona Verbi triplicem habuit substantiam; nimirum diuinam, & substantiam animæ rationalis; substantiam item corporis, ut ex Augustino 13 de Trinitat. cap. 12. docet S. Thomas 3. part. quæst. 1. art. 1. quorum fermentatio, seu unio admirabilis absque naturarum confusione in eius utero est celebrata: ibi enim Deus homo factus est; id quod fuit permansit, quod non erat assumptum; non commixtionem passus, neque diuisionem. Verùm audiamus ipsam Bernardum loco citato, ubi loquens de unione admirabili Verbi æterni cum anima, & carne. Hæc sunt, inquit, Evangelica illa farina, quæ pariter fermentantur, ut sit panis Angelorum, quem manducet homo, cor hominis confirmans. Fel. x. mulier benedicta in mulieribus, in cuius castis visceribus superueniente igno sancti Spiritus coctus est panis iste: felix, in quam, mulier, quæ in hac tria farina immisit fidei sua fermentum: siquidem fide concepti fide peperit. Nec mireris quod fide eius mediantia unum dixerim Verbum carni, quandoquidem, & carnem ipsam de eius carne suscepit. Sane ne hoc quidem presenti expositioni obuiare potest, quod de cælesti Regni dicitur similitudine. Neque enim indignum videtur si calorum Regnum fides Maria comparatur, quæ & reparatur, hæc enim Bernardus. Hæc est etiam illa mulier, quæ Prouerb. 31. facta est quasi nauis in situ oris, de longè, id est de caelis, per vitæ huius pelagus portans panem suum; illud enim de longè) distantiam indicat inter Verbum Dei, & humanam naturam, quam sibi hypostaticè uniuertit in utero huius benedictæ mulieris. scilicet verò panem hunc vocat SVVM, quia sola absque vii opera illum concepit, quem apud Bethlehem, quæ domus panis, interpretatur, per partum suum virgineum, tanquam*

ex nauis in omnium vtilitatem exposuit; quo in sanctissima Eucharistia patemur, nutrimur, ac vires ad laborandum in Domini vinea, & ad confligendum cum nostris hostibus reficimur, iuxta illud Psal. 22. *Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos qui tribulant me.*

21 Et quoniam diuinissimum Eucharistiæ Sacramentum sub speciebus non tantum panis, sed etiam vini in vitima cœna à Christo Domino est institutum, iuxta illud Zachar. 9. Quid bonum, & quid pulchrum eius; nonne fermentum electorum, & vinum gemmans Virginis: (hæc sub vnaquaque specie totus Christus continetur.) Ad utramque speciem exprimendam Cant. 7. in Virginis utero non tantum triticum, ut diximus, sed etiam vinum contineri affirmatur: Umbilicus, inquit, tuus sicut crater tornatilis nunquam inuicem poculis, de quo Ambrosius de Instit. Virg. c. 14. Verè, inquit, alius ille Maria crater, tornatilis, in quo erat Sapiencia, quæ miscuit in cratera vinum suum, in deficientem cognitionis pia gratiam, ditantiatis sua plenitudine subministrans. In quo Virginitas utero simul aceruus tritici, & Uly. floris gratia germinabat, quoniam & granum tritici generabat, & liliam. Et S. Hieronimus ser. 1. de Assumpt. eadem mutatur ex Ambrosio: Verè, inquit, alius Maria tornatilis fuit, quia in eo Sapiencia se infudit, quæ in cratera illo vinum miscuit. sic Hieronimus, quem citat Vincentius Beluacensis in speculo historiali lib. 7. c. 121.

Ad hoc etiam spectare videtur Andreas Cretensis orat. 2. de dormit. cum vocat eam Sapienciæ, quæ non potest exinaniri, crateræ vitæ, cui nihil potest auferri, penarum: quibus verbis Ambrosius, Hieronimus, & Andreas Cretensis indicant Virginem Deiparam non tantum esse hunc craterem, de quo Cantic. 7. verum etiam esse craterem illum, de quo Prouerb. 9. ubi Salomon eum dixisset, Sapienciæ aedificasse sibi domum in columnis septem, & immolasse victimas suas; subiicit iuxta versionem septuaginta: *Miscuit in cratera vinum suum. & mox: Misit seruos cum excelsa predicatione conuocans ad craterem. Et quo magis etiam confirmatur id quod dicebamus, de utero Virginis prodijisse tanquam ex cratera Christi sanguinem, qui sub speciebus vini in Eucharistia sanctissimè profertur. Nam S. Cyprianus lib. 2. epist. 3. locum hunc Prouerb. 9. legit iuxta Septuaginta, & de Dominico facti-*

Bernard.
Math. 13.
Virgo est mulier,
quæ ferme in farina
satis trib.
abscondit.
Augustin.
S. Thomas.
Ecclesia in Antiphona.
Bernard.

Prouerb. 31.
Virgo est nauis in situ oris de longè portans panem.

Zach. 9.
Cant. 7.
14. c. 14.

Virginitas
ambrosius
crater
tornatilis
non inuenit
gens poculis.

Ambrosius.
illud Hieronimus.

And. Cret.
Georgius
Zacharias
Psal.
Ambr.

Ambrosius.
Hieronimus.
And. Cret.
Cantic. 7.
Prouerb. 9.

Cyprianus

sacrificio, ubi sub speciebus panis, & vini Christus immolatur, luculenter exponit.

Assimilatur ergo Virginis umbilicus crateri, qui plenus est vino, qui quantumcunque ex eo hauriatur, exhausti nequit, propterea quod sanguinis Christi in incarnatione ex Virginis viceribus acceptus ex vi verborum sub speciebus vini contactus: licet sub illis etiam integer Christus sit, quod ut magis appareat, singula expendamus, & quomodo Virginis accommodentur, ostendamus.

Umbilicus in hoc loco commemoratur, quia sub umbilico concipitur, fovetur, & alitur foetus, Crater autem vas est capacius, quo ad vinum propinandum, & in libationibus, & solemnioribus epulis veteres utebantur, quare Poeta:

Crateras magnos statuant, & vina coronant.

Tornatilis verò exactam, ac omnibus numeris absolutam rotunditatem, quae est figurarum capacissima, ostendit quare huius umbilici amplitudinem, & perfectionem indicat. Tornatilis etiam fuit Deipara ex Alano in Cant. 7. quia sine angulo, & ruga, sine acceptione personarum omnibus, quod est in se, salutem proponat: significat etiam in externa conversatione eam omnino leuigatam, ac mundam fuisse.

Poculorum autem nomine id, quod in poculis continetur, per metonymiam accipi debet, sicuti apud Poetas:

Poculaque inuomis Acheloi miscuit vnus.

In his poculis vinum illud germinans Virginis, & cor hominis letificans continetur, ieu, quod idem est, in illis continetur mixtam, ut ex septuaginta legit Ambrosius loco citato, Hebraicè enim habetur Mazeg, quod est vinum aqua mixtum: nam ex iacri Concilio Tridentino sess. 22. cap. 7. Christus in vitima cena aquam vino miscuisse creditur, & ideo in Missa idem ex praecepto Ecclesiae faciendum praescribitur. Illud porro (nuncquam indigens poculis) id est temper plenus poculis, copiam indeficientem ostendit, quae omnibus sitientibus abundè hoc vinum exhibetur, nec vnquam exhaustur, quod singulare & admirabile est in venerabili Sacramento Eucharistiae, quantumcunque enim sumatur, nunquam abumitur, iuxta illud quod canit Ecclesia:

Sumit vnus, sumunt mille.

*Quantum isti, tantum ille,
Nec sumptus consumitur.*

Et S. Andreas Apollonii Aegae Proconsuli: S. Andr. Ego, inquit, omnipotenti Deo immolo quotidie Apost. immaculatum Agnum in Altari, cuius carnes posteaquam omnis populus credentium manducauerit; Agnus, qui immolatus est, integer perseuerat, & vnus.

B. Virgo est vnus.

22. Propter hoc vinum suauissimum, aequè atque odoratissimum, quod in cratere umbilici Virginei fuit productum, nedum conseruatum ipse Christus à S. Elisabeth appositissima metaphora ab arbore desumpta fructus

Luc. 1.

virgine Deipara appellatur: ipsa verò Virgo Eccles. 24. Eccles. 24. assimilatur viti: Ego quasi vitis honoris, & honestatis: quod de Virgine legit Ecclesia in Missa vigiliae Assumptionis. Damas. c.

Damas. c.

Damas. c. orat. 1. de Natiu. Vineae, inquit, vberissima (id est Deipara) Jex Anna pullulauit, atque vniam suauissimam protulit nectar mortalibus fundentem in vitam aeternam. & Chrystippus homil. de Deipar. hoc idem eracommodat, cum eam his verbis salutat: *Aue Vitis vnas pulchras producens.* & Ildefonsus serm. 1. de Assumptio. *Mater Domini quasi vitis fructificauit suauitatem odoris, & protulit cunctis gemibus fructus honestatis, & gratia.* sic ille.

Chrystipp.

Quomodo

Flores autem illius fructus esse dicuntur flores Virginitatis, & honestatis, id quod purissimam Virginis in Christi conceptione integritatem ostendit, quam etiam liliorum vallum in aceruo titici significare diximus: quomuis enim in textu Graeco pro voce illa (honestatis) legamus *πλετος*, id est diuitiarum, ac si dicat, flores mei fructus sunt, qui honorem proferunt, ac diuitias: Latina tamen editio vulgata habet honestatis, ex quo verbo duplici ratione, Deiparae virginitas significari videtur: primum, quia ad honestatem pertinet ex D. Thoma 2. p. q. 145. art. 4. turpes voluptates rationi contrarias repellere: Virginitas verò a deo honestate delectatur, ut carnis voluptates non tantum rationi dissonas, quas reicere ca sitatis est munus; sed ne licitas quidem in vsu coniugij admittat: quocirca haec summa virginitatis honestas honori merito coniungitur, quod homines a deo honore dignos efficiat, ut eos Angelis

floribus sunt fructus.

S. Thom.

ipsis perquam similes reddat, ut cap. 32. dicemus. Deinde, quia flos symbolum est virginitatis, sicut & fructus symbolus esse potest fecunditatis: Cum ergo flores Deiparae fructus honoris

Cap. 32.

honoris dicantur, & honestatis, his verbis virginitas eius fecunda, & fecunditas virginea omni honore prosequenda, omniq; honestate conspicua ostenditur: Etenim in arboribus flores simul cum fructibus, qui ex ipsidem emanant, & in quos ipsimet flores transeunt, existere nequaquam possunt; sed erumpente fructu decidit flos. quandiu autem flores vigent fructus nondum aduenere: ita & in cæteris mulieribus virginitas cum fecunditate eodem tempore esse nequit: At verò in sola Deipara super omnem naturæ cursum hæc duo coniuncta reperiuntur. Quocirca ipsa vna merito dicere potest flores suos esse pariter, & fructus: nam eleganter quidam cecinit:

Sannaz.^o in Templo Mergellino Neapoli. *Parvus, & integritas ascor des tempore longo, Virginis in gremio fœdera pacis habent.*

Quemadmodum verò vitis in hyeme ijs, qui exiguum rerum naturalium habent peritiam, videtur arbor despecta, & arida; suo tamen tempore frondescit, florumq; suaueolentiam ac fructum mittit gratissimum, vinum nimirum; quod, ut quidam extulit Iudic. 9. *Latificat Deum, & homines*: ita Virgo beatissima Dominiæ passionis tempore *stabat iuxta crucem lachryuosa à ludæis despecta*, quibus ob vnici filij necem omnino arida videri poterat: Verùm Christo mox resurgente Deiparæ præstantia, & odoris eius suauitas, nec non fructus ventris vtilitas toti mundo innotuit; præsertim cum filius eius in sacrosancto Missæ sacrificio sub specie vini in Dei honorem, & hominum vtilitatem offerretur; & hac ratione huius sanctissimæ vitis vinum, ut ille dicebat: *Deum latificat, & homines.*

Cant. 1. Sicuti autem Virgo Deipara viti comparatur, ita & Christus, qui Cant. 1. propter passionis amaritudinem *fasciculus myrrha* appellatur; propter Eucharistiæ tamen sanctissimæ mysterium statim à sponsa assimilatur: *bothro Cypræ in vineis Engaddi* propter vnam perfectissimam, vel quæ in Cypro Insula crescit, qualis etiam nascitur in vineis Engaddi, vel quæ nascitur in vineis Engaddi, & ex Cypro frutice odorata prope nascente, eius odorem, saporemq; gratissimum refert; & hic quidem bothrus in passione calcatus, in crucis torculari expressus, in calice sacrosanctæ Eucharistiæ propinatus ex Virginis vite germinauit, ac prodijt: quare ex Virgine etiam illud nobis e-

ditum non sine gratiarum actione agnoscere, ac prædicare debemus.

2. Propter hanc ergo coniunctionem inter mysterium incarnationis, & Eucharistiæ in officio sanctissimi Sacramenti Hymni terminantur strophæ illa: *Gloria tibi Domine qui natus es de Virgine* & in Missa eiusdem. Præfatio illa: *Quia per incarnati Verbi mysterium adhibetur*; & in ipso cantu modulatio eadem, qua in festis vtmur beatæ Virginis præscribitur in Gloria in excelsis, & similibus.

Propterea S. Bernardinus Senensis tom. 1. s. Bernardus serm. 61. art. 1. cap. 10. probat ex Virgine totam Ecclesiam militantem ornari, ac decorari: *Quoniam, inquit, de carne Virginis benedicta, & in parte corporis eius excelsa consistit; perficitur, & terminatur totum decus; ac pondus Sacramentorum Ecclesiæ: certum est enim quod omnis institutio Sacramentorum, & omnia alia sacramenta tanquam in vltimum finem, & ad illud tum Sacramentum omnium Sacramentorum excellentissimum quod est Eucharistia, ordinatur: quæ quidem conficitur, & consecratur dum panis in corpus Christi conueritur, &c.* hæc S. Bernardinus, qui addit carnem illam de Virgine descriptam ita nobilitatam, & tanto vinculo unitam Verbo Dei, ut in Christi morte separari potuerit à propria forma, id est ab anima, non tamen à Verbo. Hinc est, quòd iure suo Virgo beatissima, quæ per Mensam panum propositionis, ut suorum dixi Exod. 25. figuratur, inuitat ad Eucharistiæ, ac propterea ei accommodare possumus verba illa, quæ à diuina Sapiencia dici scribuntur Prouerb. 9. *Venite comedite panem meum, & bibite vinum, quod miscui vobis*: licet enim Sacramentum illud sit panis, & vinum diuinæ Sapienciæ, hoc est corpus, & sanguis Christi Verbo hypostaticè vnita, nihilominus tamen est etiam panis suus, id est Deiparæ: de ipsius sanguinibus acceptus, in suis visceribus conceptus; & similiter est vinum, quod miscuit ipsa; & illud Eccles. 24. *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me*, inuitantur enim à Virgine illi, qui eam concupiscunt, qui scilicet peculiari reuerentia, & affectu eam prosequuntur; & à generationibus meis implemini, id est à filio meo, quem genui, explete vestrum desiderium in sanctissima Eucharistia, per quam tot bona in Ecclesia communicantur. Quare ardenti fame, ac desiderio huius cœlestis cibi diligenter præparemur, ac disponamur ad illum

illum dignè sumendum : etenim, vt ipsa Virgo in suo Cantico monuit : *Esurientes implens bonis*, vt sic ex eo repromissum fructum reportemus. & vt verbis vtar Leonis ser. 20. de Pat. *In id quod sumimus transsumus*. Quare meritò Chrysofomus in sua Liturgia ante sumptione Eucharistia, huius Virginis opem implorat, vt dignè communicet: hæc enim verba in quadà oratione recitanda præscribit : *Et intercessione immaculate Domina nostra Deipara, & semper Virginis Mariæ dignum me fac, vt sine condemnatione accipiam immaculatum tuum donum in remissionem peccatorum in vitam æternam*. ita Chrysofomus.

Leo.
Chrysof.

Qui comman-
cant
Virgines
deuotione
in se exci-
tant, quan-
tumq; Vir-
gin. de
beat.

Genf. 41.

24. Qui igitur erga Virginem peculiari amo-
re flagrant ad excitandum & acuendum ex
hac enim parte erga Virginem deuotionis ten-
sum, cum ad sanctissimam Eucharistiam per-
cipiendam accedunt, cogitent in Christi cor-
pore quod sumunt esse substantiam illam, quæ
fuerat Virginis, ex qua Christi corpus forma-
tum, & postea ex eiuſdem Virginis substantia
auctum, quam diu ianguine in vtero Matris,
quandiu eam post natiuitatem matris lacte
nutritum fuit, quæ substantia olim Virginis,
nunc hypostaticè est vnita Verbo Dei; & sic
etiam Virgini gratias agant, ex qua tantorum
honorum vberitas ad nos emanauit. Sic enim
Iosephum filium Iacob Patriarchæ Genes.
41. vt triticum huic vitæ mortali pernecessarium
in futurum sterilitatis septennium con-
seruandum curaret Pharaon in tantam digni-
tatem euexit, vt supra omnes eum constituerit,
eiusque suum anulum, stolam byſſinam,
& torquem aureum dederit, atque super cur-
rum suum secundum ascendere fecerit, cla-
mante præcone, vt omnes coram eo genu fle-
sterent, & præpositum esse scirent vniuersæ
terre Ægypti: nec quicquam abique Ioseph
imperio fieri voluent, eumque lingua Ægypti-
aca Saluatorem mundi appellânt, quando
magis Deiparæ debet vniuersus orbis, quæ
panem vitæ: qui de cælo descendit, quo à
morte æterna liberamur, non in solùm septen-
nium, sed in omnem ætatem: nec vni tantùm
Ægypto, sed nationibus omnibus in Ecclesia,
& perpetuò permanſurum ex suis sanctissimis
visceribus concepit, & lacte postea nutrit,
vt meritò Deus eam de mundo optimè me-
ritam in tantam sublimi dignitatem, vt
vni Deo sit secunda, Deamnamque mundi &
dispensatricem diuinarum gratiarum eam

constituerit. Quare B. Laurentius Iustinianus
sermone de Natiuitat. Virgin. agens de sanctis-
simo Christi corpore, quod in Eucharistia
Sacramento nobis proponitur: *Hoc*, inquit,
*Manna quod in vtero Mariæ repositum, ubiq;
expositum, a quo appositum est, frequenter vire
ad salutem: vtri huius venerare pudicitiam,
& arca huius mystica gratiam contemplare; qua
talis excepti munus, talemque genuit prolem, qua
te corporis sui manna resceret, inebriaret
cruore, passione redimeret morie saluaret.* hæc
ille.

B. Laur. Iustinian.
Exod. 16.

IN OMNI VITÆ CVRSV VIR-
go Deipara filio familiariter proxima,
cumq; eximia erga Chri-
stum chari-
tas.

CAP. IX.

DE secunda porro vicinitate, quæ Dei-
paræ in conuictu, seu conuersione
cum filio intercessit, multa, eaque
pælarata dici possent, quis enim non videt ad
Virginis sanctitatem augendam, eiuſdemque
dignitatem nobis declarandam, non parum
contulisse eius intimum, ac familiarem cum
Christo Dei, suoque pariter filio tot anno-
rum conuictum in eadem domo, in eadem
mensa, in suauissimis, crebrisque colloquijs?
vt non immento Franciscus Mayo in sermo-
ne de creatione animæ Virginis dixerit ei con-
uenire illud Sap. 8. *Generositate eius glorifi-
cat contubernium habens Dei; loco enim vo-
cis, contubernium, græcè habetur συμπρωσις,
quod idem est, quod conuictus; ac si diceret,
ipsa habens contubernium, & conuictum cum
Deo hoc celebrat tanquam veram generosita-
tem.*

Y
Virginis
cum filio
conuersatio.
Mayo.
Sap. 8.

De hoc Bernardus homil. 1. super Missus
est: *Maria, inquit, Matrem se agnoscent, Mat-
ritatem illam, cui Angeli cum reuerentia ornant,
cum fiducia suum nuncupat filium, dicens fili quis
fecisti nobis hoc? & mox: Et erat subditus illis, quis
quibus? Deus, cui Angeli subditi sunt, cui princi-
patus, & potestates obediunt, subditus erat: Mariæ
nec tantum Maria, sed etiam Iosepho propter
Mariam. Mirare suo filio benignissimam dig-
nitatem: vtrinque stupor, vtrinque miracu-
lum & quod Deus scæmina obtemperet, humil. 1. 10*
fins

Bernard.
Luc. 2.